

KERKENBELEIDSPLAN
Gemeente LANDEN
Pastorale zone - Federatie Landen

30/04/25

INLEIDING	4
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	7
1.1. <i>Situering van de kerkgebouwen van parochie Sint-Gertrudis (Landen centrum)</i>	7
1.2. <i>Situering van de kerkgebouwen van parochie Sint-Aldegondis (Landen noord).....</i>	8
1.3. <i>Situering van de kerkgebouwen van parochie Sint-Pancratius (Landen zuid).....</i>	9
2. FICHE PER KERKGEBOUW	10
2.1. <i>Sint-Gertrudiskerk Landen</i>	10
2.1.1. Identificatie	10
2.1.2. Beschrijving	11
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	15
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	16
2.2. <i>Sint-Norbertuskerk in Landen; Sint-Norbertus wijk achter het treinstation.....</i>	17
2.2.1. Identificatie	18
2.2.2. Beschrijving.....	18
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	21
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.	21
2.3. <i>Sint-Pietersbanden Attenhoven</i>	22
2.3.1. Identificatie	22
2.3.2. Beschrijving.....	23
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	26
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	26
2.4. <i>Heilige Maria Magdalenakerk te Neerlanden.....</i>	28
2.4.1. Identificatie	28
2.4.2. Beschrijving.....	29
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	36
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	37
2.5. <i>Kerk Sint-Martinus Eliksem.....</i>	38
2.5.1. Identificatie	38
2.5.2. Beschrijving.....	39
2.5.3. Situering van gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	41
2.5.4. Actueel gebruik.....	42
2.6. <i>Kerk Sint-Aldegonde Ezemaal.....</i>	44
2.6.1. Identificatie	44
2.6.2. Beschrijving.....	44
2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	48
2.6.4. Actueel gebruik.....	48
2.7. <i>Kerk Sint-Trudo Laar</i>	49
2.7.1. Identificatie	49
2.7.2. Beschrijving.....	50
2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	53
2.7.4. Actueel gebruik.....	53

2.8. Kerk Heilig Kruis Neerwinden.....	55
2.8.1. Identificatie	55
2.8.2. Beschrijving.....	55
2.8.3. Situering van het gebouw in zijn omgeving	57
2.8.4. Actueel gebruik.....	58
2.9. Kerk Sint-Wivina Overwinden.....	60
2.9.1. Identificatie	60
2.9.2. Beschrijving.....	61
2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	63
2.9.4. Actueel gebruik.....	63
2.10. Kerk Sint-Gillis Rumsdorp (Kapelijk Sint-Egidius).....	65
2.10.1. Identificatie	65
2.10.2. Beschrijving.....	66
2.10.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving	68
2.10.4. Actueel gebruik	69
2.11. Kerk Sint-Pancratius Waasmont	70
2.11.1. Identificatie	70
2.11.2 Beschrijving.....	70
2.11.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving	73
2.11.4. Actueel gebruik.....	73
2.12. Kerk Sint-Jan-De-Doper Walsbets	74
2.12.1. Identificatie	74
2.12.2. Beschrijving.....	74
2.12.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving	78
2.12.4. Actueel gebruik.....	79
2.13. Kerk Sint-Amandus Wezeren	80
2.13.1. Identificatie	80
2.13.2. Beschrijving.....	80
2.13.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving	85
2.13.4. Actueel gebruik.....	85
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	86
3.1. <i>Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie</i>	<i>86</i>
3.1.1. Inventaris vanuit de pastorale realiteit.....	88
3.1.2. Per kerk	89
3.2. <i>Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.....</i>	<i>102</i>
BESLUIT	103

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst (of tot voor kort hiervoor gebruikt) op het grondgebied van de gemeente LANDEN:

Parochie Sint-Gertrudis Landen (Landen centrum)

- Sint-Gertrudiskerk, Kerkstraat 22, 3400 Landen.
- Sint-Norbertuskerk, Sint-Norbertusstraat 43, 3400 Landen (wijk 'achter station')
- Sint-Pietersbanden, Sint-Petrusstraat 17, 3404 Attenhoven
- Heilige Magdalenakerk, Bergstraat 21, 3404 Neerlanden

Parochie Sint-Aldegondis (Landen noord):

- Sint Martinuskerk Eliksem: Brouwerijstraat 28-3400 Eliksem
- Sint-Aldegondekerk Ezemaal: Hakendoverstraat-3400 Ezemaal
- Sint-Trudokerk Laar: Heuvelhofstraat-3400 Laar
- Heilig-kruiskerk Neerwinden: Neerwindenstraat 17-3400 Neerwinden
- Sint-Wivinakerk Overwinden: Torenstraat 4-3400 Overwinden
- (Gedesaffecteerde Sint-Gillis kapel Rumsdorp: Rumsdorpstraat 173-3400 Rumsdorp)

Parochie Sint-Pancratius (Landen zuid) :

- Sint-Pancratiuskerk Waasmont
- Sint-Blasiuskerk Walsbets
- Sint-Amanduskerk Wezeren

De kerkelijke context: het pastoraal plan, de stand van zaken over samenvoegingen van parochies ...:

Dit kerkenbeleidsplan is het vervolg van het eerder volledig opgesteld kerkenbeleidsplan uit 2017, maar aangepast aan de situatie in 2025.

Overleg op kerkraden en zoneploeg liggen aan de basis van het overleg en plan, dat gefinaliseerd werd in overleg op het CKB.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Landen, federatie Landen, het centraal kerkbestuur van Landen en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Aartsbisdom Mechelen-Brussel op 20 mei 2025;
- door de gemeenteraad van de gemeente Landen op 22 mei 2025.

De aanleiding tot een kerkenbeleidsplan is gegroeid vanuit verschillende redenen:

- * Rationalisatie vanuit het bisdom en de overheid - schaalvergroting.
- * Liturgisch aanbod geografisch richten en vieringen in de federatie spreiden om zoveel mogelijk mensen te bereiken.
- * Het 'kerkvolk' vermindert doorheen de jaren: de geloofsgroepen worden kleiner. Het aantal kerkelijke bedienaars vermindert ook.
- * Liturgische reden: Vieren moet zinvol en aangenaam blijven, de gemeenschappen samenbrengen, vieren vanuit eenzelfde geloof.

* Financiële luik: besparingen, de druk vanuit de overheid (o.a. gemeente) wordt steeds groter om gebruik van het patrimonium aan te passen aan de noden (maatschappelijke relevantie).

* Medewerkers: onze parochiemedewerkers zijn al jaren bezig, nieuwe krachten bieden zich niet of amper aan.

* Zoeken naar meervoudige functies in gebruik van het kerkgebouw voor de eredienst: Valorisatie:(initiatieven met respect voor het normale religieuze gebruik van de parochiekerk), medegebruik door andere erediensten, nevenbestemming (multifunctioneel gebruik in de tijd of gedeeld gebruik in de ruimte) of herbestemming na onttrekking van de eredienst.

* De vraag om een lokaal gedragen langetermijnvisie aan te bieden voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de eredienst op het grondgebied van de gemeente.

Het bisdom wenst het vicariaat te reorganiseren in nieuwe pastorale zones: fusie van parochies tot nieuwe grotere parochies en die samen als zone bij voorkeur samenvallen met de gemeentegrenzen.

Voor de gemeente Landen betekent dit -in deze fase- dat de 12 voormalige parochies zijn opgedeeld in 3 parochies namelijk, Parochie Sint-Gertrudis Landen (Landen centrum), Parochie Sint-Aldegondis (Landen noord) en Parochie Sint-Pancratius (Landen zuid).

Deze indeling in 3 parochies geeft het volgende beeld van kerken per parochie, die op het einde van de legislatuur (2030) zouden overblijven om katholieke liturgische vieringen te houden.

Landen Noord: 2 kerken = Laar en Overwinden.

Landen Centrum: 2 kerken = Neerlanden en Sint-Gertrudis

Landen Zuid: 3 kerken = Waasmont , Walsbets en Wezeren

De invulling naar de toekomst toe gebeurt dus vanuit de sectorindeling noord - centrum - zuid.

Het verminderen van het aantal cultusgebouwen dringt zich op, al beseffen wij dat met de huidige invulling en gebruik der kerken het meest aantal mensen bereikt wordt in de huidige parochiegemeenschappen.

De verscheidenheid aan kleine en grote kerken in Landen is een enorme rijkdom en wordt op cultureel-historisch en toeristisch vlak veel te weinig benut, in combinatie met de unieke gegevenheid die de heerlijke streek als Haspengouw en het landelijke Landen biedt.

Het huidig gebruik van de kerken is dankzij zijn vrijwilligers ook de goedkoopste: die vrijwilligers (die helaas minder en minder in aantal zijn) ijveren dagelijks voor het beheer en het behoud van het patrimonium.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Derek de Wilde
Bisschoppelijk Afgevaardigde

Handtekening bisdom

Kitty BOTU
algemeen directeur

Handtekening gemeente

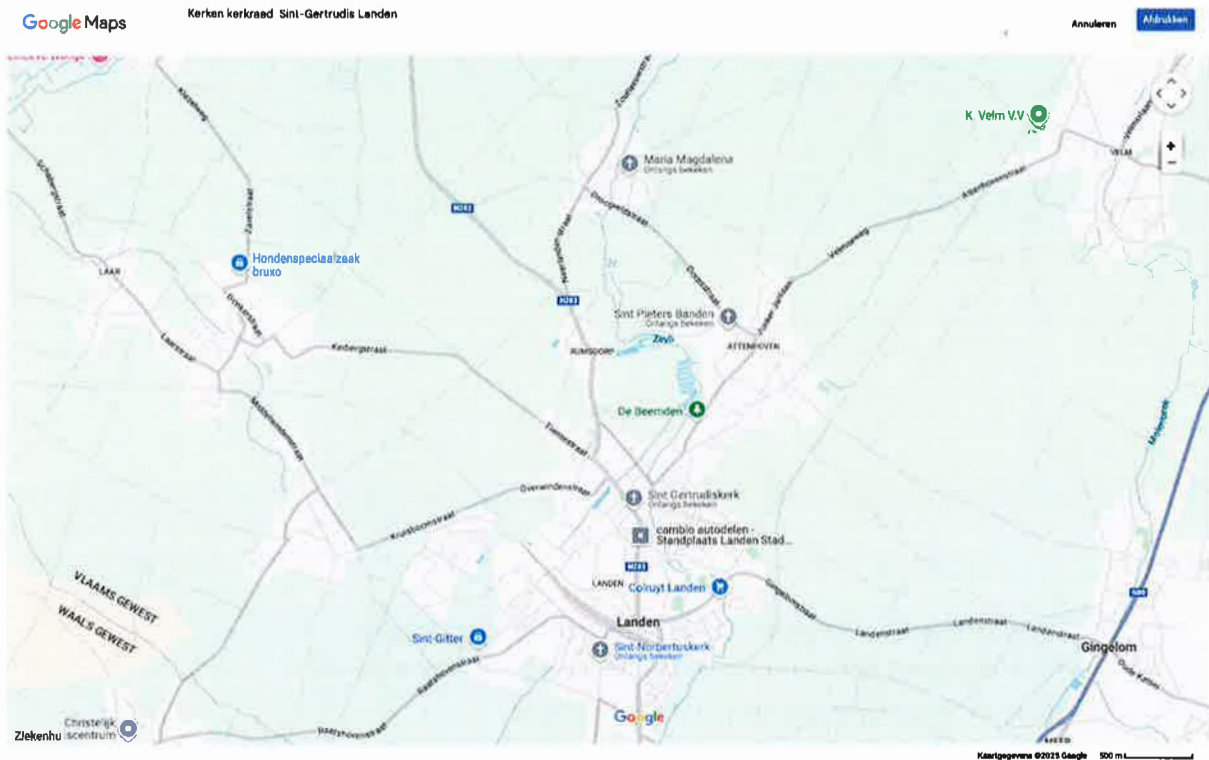
Johan VAN
voorzitter gemeenteraad

van

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

1.1. Situering van de kerkgebouwen van parochie Sint-Gertrudis (Landen centrum)

1. Sint-Gertrudiskerk: Kerkstraat 22- 3400 Landen
2. Sint-Norbertuskerk: St-Norbertusstraat 43 - 3400 Landen (achter station)
3. Sint-Pietersbanden: Sint-Petrusstraat 17 - 3404 Attenhoven
4. Heilige Magdalenakerk: Bergstraat 21 - 3404 Neerlanden

1.2. Situering van de kerkgebouwen van parochie Sint-Aldegondis (Landen noord)

5. Sint Martinuskerk Eliksem: Brouwerijstraat 28-3400 Eliksem
6. Sint-Aldegonde kerk Ezemaal: Hakendoverstraat-3400 Ezemaal
7. Sint-Trudokerk Laar: Heuvelhofstraat-3400 Laar
8. Heilig kruiskerk Neerwinden: Neerwindenstraat 17-3400 Neerwinden
9. Sint-Wivinakerk Overwinden: Torenstraat 4-3400 Overwinden
10. Sint-Gillis kapel Rumsdorp: Rumsdorpstraat 173-3400 Rumsdorp

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Sint-Gertrudiskerk Landen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Gertrudiskerk

Geografische ligging

- Kerkstraat 22, 3400 Landen.
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Gertrudis

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Gertrudis

Zeteladres: Goffinstraat 5 -3400 Landen

Bescherming(en)/vastgesteld

- Op dit moment is de kerk **niet beschermd**, maar wel **vastgesteld als bouwkundig erfgoed**.
- Deze vaststelling is geldig sinds 5/10/2009. (ID43399)
- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43399>

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Kerktype: pseudobasiliek met transept en geveltoren.

De **Sint-Gertrudiskerk** van 1759 werd in 1888-1890 neoromaans herbouwd en vergroot onder leiding van architect August Van Assche van Gent.

Ze omvat drie beuken, een rechthoekig koor en een westertoren van natuursteen en hardsteen.

De westertoren wordt geflankeerd door een duo ronde traptorens met schietgaten.

De rondboog van het hoofdportaal wordt langs beide zijden ondersteund door twee dubbele slanke zuiltjes.

In het boogveld geeft een zandsteen, halfverheven bas-reliëf uit 1890 door J.Vandenberk van Sint-Truiden, een tafereel weer uit het leven van Sint Gertrudis, vereerd door vrouw met kind bij waterput, en *Pepijn van Landen en vrouw Itta*.

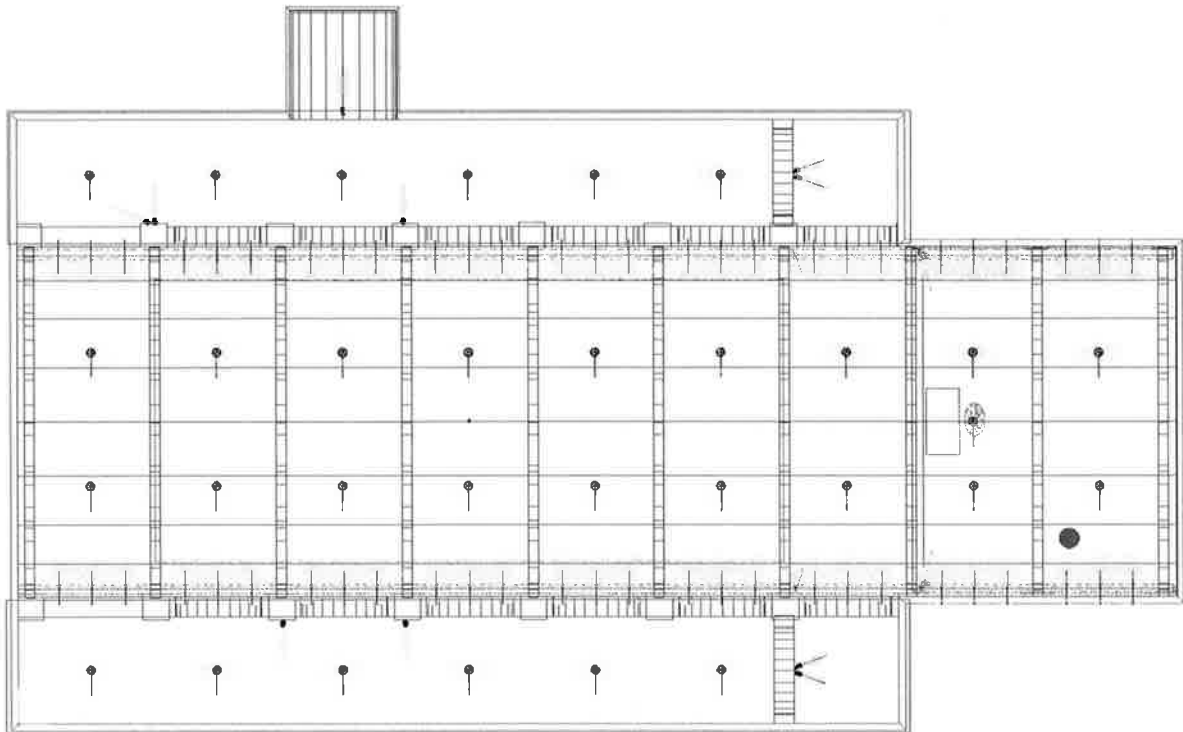
In de kerk bevindt zich een gotische doopvont met 4 maskers uit de 15de eeuw en dient nu als wijwatervat. De twee biechtstoelen dateren uit de 18e eeuw.

Het laatgotische *Sint-Gertrudisbeeld* dateert van omstreeks 1500.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte in m²: +- 1135 m²
- Vrije hoogte: 8,50m
- Aantal zitplaatsen: 450
- Grondplan:

Opbouw (optioneel)

- Kerk is een hallenkerk, bestaande uit grote hoofdbeuk en 2 zijbeuken, verdeeld door grote pilaren.
- Er zijn links en rechts van het koor twee bijgebouwen (één sacristie, bestaande uit een winterkapel (kan gebruikt worden als vergaderruimte, apart verwarmd met warmtepomp lucht/lucht en aparte verlichting) en rechts een 'rommelsacristie voor opslag van materiaal.
- Er zijn 3 inkomdeuren met respectievelijke inkomhallen. De middelste, met dubbele ingang deur, wordt gebruikt als toegangsdeur voor het publiek en bevat 2 elektrische schuifdeuren. De rechtse hal wordt gebruikt als opslagplaats en de linkse heeft de gebruikelijke inkomdeur en zal binnenkort ook worden uitgerust met een toilet voor mindervaliden.
- Zowel de zijbeuken als de middenbeuk leent zich tot opdeling of indeling in aparte ruimtes in tijd en in ruimte. De openingen tussen pilaren reiken echter wel zeer hoog.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet in sacristie – 1 invalidentoilet in aanbouw in ingang kerk
Verwarming	Stookolieketel met luchtblazer ; bouwjaar 2022.
Verlichting	Volledig vernieuwde verlichting (2018) halogeen en led-domotica
Keukenvoorzieningen	Geen – achter kerkgebouw zaal met alle voorzieningen
Audiosysteem	Aanwezig en functioneel maar aan vervanging toe.

Beeldscherm(en)	Beamer (2020) aanwezig en PC
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk zonder probleem , behalve koorgedeelte .
Diefstal- en brandbeveiliging	Aanwezig – diefstalbeveiliging niet functioneel , maar mogelijk te gebruiken
Bliksembeveiliging	Aanwezig en jaarlijkse controle door heliblitz
Gsm-operatoren	Niet aanwezig

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

Zonnepanelen (en batterijen)	In studie voor plaatsing zonnepanelen op dakstructuur.
Regenwateropvang	neen
Dakisolatie	neen
Groendak	Neen
Warmtepomp	Aanwezig in sacristie
Warmtenet	neen
Windenergie	neen
Aquathermie	neen

Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

- Plaatsing van opvang voor vleermuizen werd onderzocht en niet goed bevonden omwille van de centrale centrumligging.
- Aanwezigheid van marter, maar die moet worden geweerd indien mogelijk.

Bouwfysische toestand

Huidige bouwfysische toestand:	Redelijk tot vrij goed.
Rapporten van Monumentenwacht: Data: 2018	Vorige inspecties: 2000 ;2006 en 2014 en 2018 Inspectienr.20330-2018-B.pdf
2014	Inspectie Interieur +Bouwkunde op 3/2/2014 Conditie score: 55 %
2019	Inspectienr 20330-2019-B
Rapport Bliksembeveiliging	Inspectieverslag 2025 : Score B

Detaillering opmerkingen.

1. TORENWERKEN:

*IN 2014 werd gemeld: Bouwfysische toestand Dakconstructie Redelijk
Het betreft genagelde natuurleien. Verspreid treden lekken op doordat leien wegvallen, maar deze worden wel regelmatig vervangen. Regelmatige controle van de dakbedekking is evenwel noodzakelijk.*

IN 2019 werd een apart onderzoek gedaan naar de uitvoering van de dak herstellingen sinds 2014. Monumentenwacht kwam ter plaatse om de toestand van de torenspits te controleren. Er werd vastgesteld dat de toegankelijkheid van de torenspits nog steeds niet in orde is en dat de lekken aan de dakbedekking niet volledig werden hersteld.

De werken aan de torenspits zijn gebaseerd op het inspectieverslag van Monumentenwacht, daterend uit 2014.

Het volgende werd aanbevolen in verband met de torenspits:

Dringend

- *In de torenspits bordessen plaatsen op alle balkenkruisen tot aan het hoogste torenluik. Tussen de bordessen worden vaste ladders geplaatst.*
- *Het dak van de toren [1] en de traptorens [12-13] herstellen:*
- *ontbrekende leien terugplaatsen, de bebording plaatselijk herstellen;*
- *het hoekkeperlood vernieuwen, alsook de houten lat eronder;*
- *het hoogste dakluik indien nodig herstellen. Aanbrengen van degelijke handgrepen,,schuifsloten en een valketting aan de binnenzijde van het luik.*
- *De loden slab boven het luik indien noodzakelijk vernieuwen;*
- *zie ook bereikbaarheid torenkruis hierboven (plaatsen van ladder- en klimhaken, herstel dakluik);*
- *de dakaansluitingen van de traptorens met de gevel van de toren vernieuwen.*
- *De werken dienen uitgevoerd te worden met een hoogtewerker en/of stellingen.*

Met het oog op het verbeteren van de veiligheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid werd hier duidelijk geadviseerd om de torenspits langs de binnenzijde bereikbaar te maken tot aan het hoogste torenluik en van daar voort te gaan met klimhaken tot aan de topbekroning.

IGO voerde de werken niet uit op de geadviseerde wijze, maar plaatste klimhaken vanaf de Onderste dakkapel richting de topbekroning. Herstellingswerken aan de dakbedekking werden ondanks de gedeeltelijke bereikbaarheid met hoogwerker, niet uitgevoerd.

Toegankelijkheidswerken naar torenspits werden uitgevoerd in 2018.

ADVIES: Gezien de toestand van de bebording en de toenemende hoeveelheid lekken, is het raadzaam om de dakbedekking en aansluitingen van de toren volledig te vernieuwen, plaatselijk vernieuwen van de bebording inbegrepen.

2. IJZERWERK. Moet worden opgeschuurd en geveerd. Inspectierapport A2018/01

Het betreft volgende zaken:

- a. ● *muurankers;*
- b. ● *diefijzers;*
- c. ● *raambruggen glas-in-loodramen;*
- d. ● *hekwerk;*
- e. ● *topbekroning (dakkapellen en torenspits);*
- f. *De topbekroning van de torenspits en traptorens zitten al goed in de verf, de andere aangehaalde onderdelen niet.*

3. HOUTWERK: Moet worden opgeschuurd en geveerd. Inspectierapport A2018/05

4. MUREN BEHANDELEN TEGEN OPSTIJGEND VOCHT. Inspectierapport A2018/18

5. METSELWERK. Herstellen van open voegen in raamwerk en afzetten A2018/12
6. GOTEN HERSTELLEN. Gescheurde soldeernaden in goten herstellen A2018/09
7. SLUITSTENEN HERSTELLEN. ROSAS boven koor en SLUITSTENEN boven zijkapel te herstellen.
DRINGEND

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Technieken:

De nutsvoorzieningen zijn: elektriciteit en water. Verwarming geschiedt met stookolie, warme lucht met luchtextractie. De kerk is voorzien van een bliksembeveiliging.

Toegankelijkheid

Het gebouw is perfect toegankelijk omdat alles gelijkvloers is. De toegankelijkheid voor andersvaliden is geen probleem.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Erkend als bouwkundig erfgoed is externe uitbreiding niet mogelijk.

Wel is er mogelijkheid tot compartimentering en deelruimtes af te splitsen. De kerk heeft binnen één grote kerkruiimte met priesterkoor, 2 zijkapellen, een ruime sacristie, berglokaal, een stookruimte en de trappenhal (kerkportaal).

Voorzieningen: sanitair is aanwezig en de keuken van het 'Gertrudishof' ligt in de onmiddellijke omgeving.

De kerk bestaat uit middenbeuk en 2 zijbeuken. Compartimentering in de ruimte is mogelijk, mits plaatsing van afsluitingspanelen of ruimte-boxen.

De 'winterkapel' is een aparte ruimte die toegang geeft tot de sacristie via de kerk. Deze ruimte leent zich ook tot alternatieve gebruikruimte (vb vergaderruimte) , gezien ook aparte verwarming voorhanden is voor deze ruimte.

Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in het volle centrum van de stad Landen.

In de buurt liggen verschillende grote scholen, de dekenij en federatiesecretariaat zijn gevestigd in de aanpalende Kattestraat, achter de kerk het Gertrudishof (parochiezaal) waar ook het verenigingsleven zich afspeelt, verderop het gemeentehuis, bibliotheek, winkelcentra, kortom alle voorzieningen. Het kerkhof ligt op 500 m net aan de rand van de stad.

Parkings zijn voorhanden: achter de kerk aan het Gertrudishof en in gebruik bij erediensten, parking Carrefour, het Bronplein en aanpalende straten. Ook het voormalige klooster en vele scholen liggen op loopafstand.

Er is een vlotte bereikbaarheid via openbaar vervoer en de hoofdstraat geeft uit op het hoofdstation Landen voor treinverkeer, met rechtstreekse verbindingen naar grote steden. Landen St.-Gertrudis heeft verbindingswegen naar Tienen, St.-Truiden en Hannuit.

De kerk situeert zich tussen de omliggende kerken van St.-Norbertus, Rumsdorp, Attenhoven en Walsbets. De E40 ligt in de buurt.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk wordt intensief gebruikt voor de eredienst: wk-liturgie, uitvaartdiensten, wekelijks in gebruik voor eredienst. De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, mits ondertekenen van een gebruiksovereenkomst.

De lokale scholengemeenschappen (kleuter-en lager onderwijs , middenschool en college maken gebruik van de kerk voor schoolvieringen .) Ook academische zittingen bij het einde van het schooljaar worden (wegens te klein in de school zelf) in de kerk gehouden.

Er is een sterke verering tot de H.Gertrudis met een jaarlijkse noveen ter hare ere.

Er zijn momenteel geen socio-culturele organisaties die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen zijn: de zoneploeg, parochiekoor, de werking van Samana (ziekenzorg), OKRA, Femma, het Broederschap St.-Gertrudis.

Aantal zitplaatsen (voor kerkgangers):	450
Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	530
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	65
Aantal vieringen/ maand:	Minstens 4/maand (wekelijks)
Toestand bereikbaarheid:	Vlot bereikbaar
Toestand parkingmogelijkheden:	Parkings: Kattestraat –Bronplein – Stationsstraat Op Gertrudishof (eigen domein achter kerk). Bij grotere viering uitbreiding via parking Carrefour.
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Toegankelijk voor andersvaliden. Toilet voor andersvaliden gepland in 2025.

2.2. Sint-Norbertuskerk in Landen; Sint-Norbertus wijk achter het treinstation

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam: Sint Norbertuskerk

Geografische ligging

- Sint-Norbertusstraat 43 3400 Landen, Sint-Norbertus wijk achter het treinstation
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint - Gertrudis Landen

Eigenaar: Kerkfabriek Sint - Gertrudis

Zeteladres: Goffinstraat 5,3400 Landen

Bescherming(en)/vastgesteld

- Niet-beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed op de Inventaris Onroerend Erfgoed Vlaanderen
- Beschermd als dorpsgezicht
- Gedeeltelijk beschermd als monument (orgel, toren ...)
- Archeologische zone

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

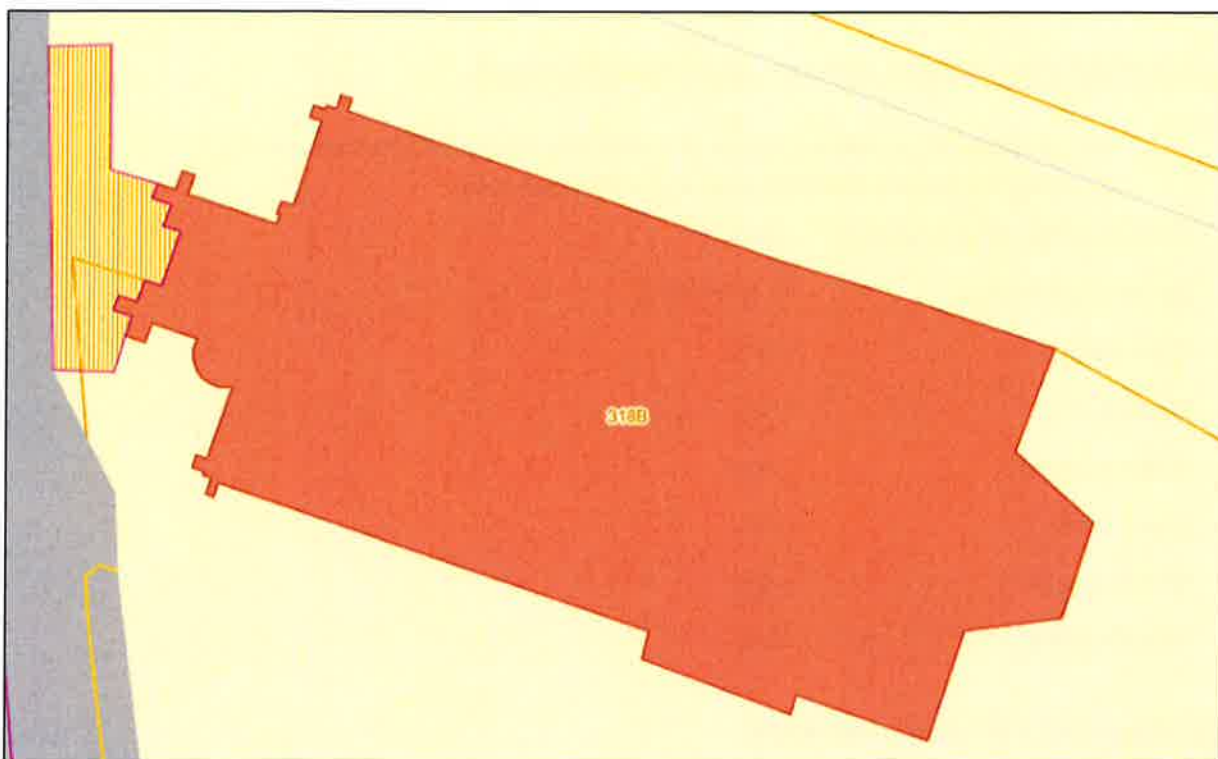
Geef hier een korte geschiedenis van het kerkgebouw en haar inboedel.

Georiënteerde longitudinale kruiskerk met westtoren en hoog koor in neogotische stijl. De kerk, toegewijd aan de Heilige Norbertus, werd opgericht in 1907 door de norbertijnen van abdij 't Park (Heverlee), meer bepaald op initiatief van kanunnik Basile Van Beygaerden, naar het ontwerp van architect E. Van Beygaerden. De kerk heeft drie beuken, uit baksteen met natuursteen sierelementen. De kerk en pastorie werden in 1917 gerestaureerd. In 1921 werd het oksaal vergroot. Het orgel dateert van 1937.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte is 524.m²
- Vrije hoogte: +- 7 m
- Aantal zitplaatsen: 295
- Grondplan :

Opbouw (optioneel)

Type gebouw: Vanaf de straat gezien: pseudo basiliek met links en rechts van het koor (achterkant) twee ruimtes. De eerste wordt gebruikt voor de verwarmingsketel en opslag. De tweede wordt gebruikt als sacristie en als catechese ruimte. Er is ook een sanitaire ruimte voorzien. Rechts van het gebouw is een wegje in servituut. Voor de rest zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden. Geen eigendom langs het gebouw. De mazoutton, in de grond van de eigenaar palend aan de kerk, moet volgens de verkoopovereenkomst van de pastorie ten alle tijde gebruikt kunnen worden door de gebruikers van de kerk.

Voorzieningen

Sanitair	1 wc , 1 warmwaterboiler, 1 handwasbak warm en koud water
Verwarming	Warme lucht via 1 rooster via chauffage op mazout
Verlichting	Halogeen spotten
Keukenvoorzieningen	Spoelbak zie hoger
Audiosysteem	Micro werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	
Rolstoeltoegankelijkheid	Aan de ingang 2 trappen. Een rolstolramp is aanwezig
Diefstal- en brandbeveiliging	nee
Bliksembeveiliging	ja
Gsm-operatoren	nee

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

- Beschrijf de gebeurde ingrepen of eventuele toekomstige kansen m.b.t. duurzaamheid per onderdeel in onderstaande tabel

Zonnepanelen (en batterijen) neen

Regenwateropvang Naar riolering

Dakisolatie neen

Groendak neen

Warmtepomp neen

Warmtenet neen

Windenergie neen

Aquathermie neen

Biodiversiteit Geen dieren aanwezig

Bouwfysische toestand

Rapport monumentenwacht 20868/2024/B

Toestand gehele object Toestand Goed/ onderhoud matig/ Risico op
gevolgschade weinig/ toegankelijkheid matig

Toestand dak Toestand Goed/ onderhoud matig/ Risico op
gevolgschade aanzienlijk

Toestand dakwaterafvoer Toestand Goed/ onderhoud matig/ Risico op
gevolgschade aanzienlijk

Draagstructuur en overspanning Toestand Goed/ onderhoud goed/ Risico op
gevolgschade weinig

Schrijnwerk en beglazing Toestand Goed/ onderhoud matig/ Risico op
gevolgschade redelijk

Afwerking en inrichting Toestand Goed/ onderhoud redelijk/ Risico op
gevolgschade redelijk

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt niet ver van het centrum. Nabij de stationsomgeving van de stad Landen. In de buurt liggen 2 scholen voor kleuter en basisonderwijs. Er zijn er winkelcentra, met alle voorzieningen. Parkings zijn ruim voorhanden: voor de kerk, achter de kerk een groot plein, en de aanpalende straten. Er is een vlotte bereikbaarheid via openbaar vervoer. Het hoofdstation Landen NMBS, De Lijn en Tec zijn in de onmiddellijke omgeving, met rechtstreekse verbindingen naar grote steden. Landen St.-Norbertus heeft vlotte aansluiting op verbindingswegen naar Tienen, St.-Truiden, Hannuit en de E40 Brussel - Luik. De kerk situeert zich tussen de omliggende kerken van St.-Gertrudis, Walsbets en Waasmont. Na elke viering wordt de kerk gekuist. Een 'ramp' voor rolstoelgebruikers is aanwezig. Goede akoestiek.

Aantal zitplaatsen (voor kerkgangers): Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	295
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	0
Aantal vieringen/maand :	Minstens 4/maand (wekelijks)
Toestand bereikbaarheid:	Vlot bereikbaar
Toestand parkingmogelijkheden:	Parking in de buurt.
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Toegankelijk voor andersvaliden (ramp aanwezig)

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.

Wekelijks gebruik door Orthodoxen. Geen diensten meer voor katholieke eredienst.;
pastoraal gebruik stopgezet.

De kerk wordt door de Roemeens orthodoxe gemeenschap wekelijks gebruikt. Momenteel in een overeenkomst voor medegebruik: multifunctioneel gebruik in de tijd. De bedoeling is dat de Roemeense gemeenschap de kerk via een pachtovereenkomst binnenkort zou overnemen. Er zijn geen socio-culturele organisaties in de deelgemeente die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

2.3. Sint-Pietersbanden Attenhoven

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1. Identificatie

2.3.1. Identificatie

Naam: Sint-Pietersbanden

Geografische ligging

- Sint-Petrusstraat 17 3404 Attenhoven
- Provincie: Vlaams -Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Gertrudis

**Eigenaar: Volgens stad Landen is een eigendomstitel op naam van de stad in hun bezit.
De voormalige eigenaar Kerkfabriek Sint-Gertrudis verwacht deze bevestiging.**

Bescherming(en)/vastgesteld

Kerk Attenhoven

De Sint-Pieters-Bandenkerk m.i.v. het ommuurde kerkhof, het dodenhuisje en het smeed- en gietijzeren hekwerk werden bij definitief besluit van 14/3/2014, ontwerp van 13/03/2013 beschermd als monument (objectnummer 4.01/24059/157.1).

Op dit moment is dit object beschermd, maar niet vastgesteld.

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/188>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/190>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302507>

Orgel Attenhoven

Het orgel werd bij besluit van 12/10/1981 beschermd als monument (objectnummer OB000468).

In 2014 werd een administratieve fout in de perceelsgegevens rechtgezet.

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/7761>

Dorpsgezicht Attenhoven

Bij definitief besluit van 14/3/2014, ontwerp van 13/03/2013 ligt de kerk in een beschermd dorpsgezicht (objectnummer 4.02/24059/121.1). De bescherming als dorpsgezicht betreft de parochiekerk en pastoriesite en de directe omgeving.

De parochiekerk met kerkhof en de pastorie met tuin zijn eveneens als monument beschermd.

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/190>

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: pseudo-basiliek met transept in neogotische stijl, een beschermd monument.

Het uitzicht van de huidige kerk kwam in verschillende tijdsperiodes tot stand:

Het huidige hoogkoor dateert uit 1625. Het is gebouwd in gotische stijl.

In 1723 werd dit hoogkoor vergroot met een sacristie, zijkapellen en een kruisbeuk.

De middenbeuk werd verlengd in 1772 en de zijbeuken, het portaal en de toren werden toegevoegd in 1890. De huidige westtoren dateert uit 1891.

Met uitzondering van het natuurstenen koor is de kerk van baksteen.

In de kerk bevinden zich: een gepolychromeerd houten beeld van de H. Rochus uit de 17de eeuw, een gepolychromeerd houten beeld van Sint-Antonius-Abt uit de 18de eeuw, de doopvont in blauwe hardsteen uit de 18de eeuw.

Het meubilair, hoofdaltaar en preekstoel zijn deels 19^e-eeuws, de zijaltaren en de communiebank zijn deels 18^e-eeuws, en het sinds 1981 beschermde **orgel**.

Stralenmonstrans, boven de lunula 2 engeltjes met druiven en korenaren, onder met passiewerktuigen, vervaardigd uit verguld zilver en gemaakt te Tienen in 1739.

Zilveren ciborie met wapenschild van pastoor Joannes Melotte uit 1755.

Opmerkelijk is het feit dat er zich in de toren nog drie 17de eeuwse klokken bevinden, nl. de Lambertusklok uit 1643, de Petrusklok uit 1663 en de Sint-Barbaraklok uit 1681.

Op het kerkhof staan nog 4 hardstenen grafkruisen (1538, 1617, 1618 en 1859).

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Oppervlakte in m²: +/- 500 m²
- Vrije hoogte +/- 7m
- Aantal zitplaatsen: 280

Opbouw (optioneel)

Architecturale mogelijkheden

Technieken:

De kerk bezit nutsvoorzieningen zoals elektriciteit en water, MAAR GEZIEN DEZE LEIDING VAN DE PASTORIE KOMT (DIE OP TERMIJN VERKOCHT WORDT), MOET EEN NIEUWE APARTE INVOER WORDEN GEREGELD. De kerk wordt verwarmd met stookolie. Er is een bliksembeveiliging.

Toegankelijkheid

Het gebouw is perfect toegankelijk omdat alles gelijkvloers is. Om de kerk te betreden moet er slechts één trede genomen worden waarvoor een hellend vlak klaar ligt.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

De kerk houdt in: één grote kerkruimte met ruim priesterkoor, aparte doopkapel, de sacristie,

2 berglokalen en de trappenhall met portaal. Omwille van de omvang is er mogelijkheid om kerkruimte op te splitsen zodat nevenfuncties in de kerk kunnen maar erkend als monument blijft dat een moeilijke zaak en eerder beperkt.

Er is geen mogelijkheid voor uitbreiding met een kerkhof rond de kerk.

Voorzieningen als sanitair en keuken zijn er niet, wel in de pastorie naast de kerk.

Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk behoort tot een erkende site van monumenten: dorpszicht, kerk, pastorie en pastoretuin en tal van hoven in de buurt. De kerk ligt in het centrum van de dorpskom te Attenhoven, naast de pastorie en omgeven met een kerkhof.

In de buurt ligt een grote school en de parochiezaal. Het verenigingsleven speelt zich daar af. Daar is ook een ruime parking, verder parkeergelegenheid in de aanpalende straten.

Voorzieningen

Sanitair	Neen (wel gepland)
Verwarming	Stookolie met warme luchttoevoer
Verlichting	Halogeenlampen – moet worden vernieuwd
Keukenvoorzieningen	Geen
Audiosysteem	Aanwezig

Beeldscherm(en)	LCD scherm (sinds 2024)
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja , ramp is aanwezig en kan geplaatst worden indien nodig
Diefstal- en brandbeveiliging	Neen
Bliksembeveiliging	Ja controle 2025
Gsm-operatoren	Neen (in onderhandeling)

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

- Beschrijf de gebeurde ingrepen of eventuele toekomstige kansen m.b.t. duurzaamheid per onderdeel in onderstaande tabel

Zonnepanelen (en batterijen)	Neen
Regenwateropvang	Neen
Dakisolatie	Neen
Groendak	Neen
Warmtepomp	Neen
Warmtenet	Neen
Windenergie	Neen
Aquathermie	Neen

Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

- Uilenkast aanwezig en jaarlijkse controle

Bouwfysische toestand

Huidige bouwfysische toestand:	In minder goede staat; zijbeuken van de kerk en koorgedeelte: natuursteen van sacristie is sterk verweerd.
Rapporten van Monumentenwacht: Data:	Inspectienr.20635 Laatste interieurinspectie in 2019. Laatste exterieurinspectie in 2019.
Inspectieverslag Heleblitz	Inspectie van 28/03/2023 Score A
Investeringen: Overzicht van de noodzakelijke of gewenste investeringswerken, beleidsperiode 2026-2031	Plaatsing toilet rechts van inkomhal kerk. Vernieuwing elektriciteit.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Toestand bereikbaarheid:	Vlot en ook veilig. Ook voor oudere mensen kan men zelfs tot voor de kerkdeur rijden.
Toestand parkingmogelijkheden:	Parking aan het parochiaal centrum + Sint-Petrusstraat en Dorpsstraat.
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Doopvont in een aparte zijkapel.
Andere vermeldenswaardige elementen:	Aanpalende 'Grooten Hof' -natuurdomein langs pastorie; doorsteek mogelijk via kerkhofmuur

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk is in gebruik voor de eredienst: wk-liturgie, uitvaartdiensten en als doopkerk. De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen.

Er zijn momenteel geen socio-culturele organisaties die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen/verenigingen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), het parochiaal zangkoor, Samana (ziekenzorg), bedevaartcomité Scherpenheuvel.

Herbestemming van deze kerk is een denkpiste, gezien aantal vrijwilligers om deze kerk draaiende te houden achteruitgaat. Medebestemming voor multifunctioneel of gedeeld gebruik is daarom niet verder aan te raden.

Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	40
Aantal vieringen/maand: Aantal vieringen op jaarbasis:	Minstens 2 tot 3 In 2021: 24 In 2022: 25 In 2023: 24 In 2024:25

2.4. Heilige Maria Magdalenakerk te Neerlanden

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4.1. Identificatie

Geografische Ligging:

- Bergstraat 21, 3404 Neerlanden
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Gertrudis

Eigenaar: Kerkfabriek Sint - Gertrudis

Zeteladres: Goffinstraat 5,3400 Landen

Beschermstatuten

Kerk Neerlanden

De kerk, met inbegrip van de kerkhofmuur, de arduinen trappen en het meubilair werden bij besluit van 7/04/1995 **beschermd als monument** (objectnummer: OB001778)

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43417>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1690>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1689>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2848>

Orgel Neerlanden

Het orgel werd bij besluit van 12/10/1981 **beschermd als monument** (objectnummer: OB000466). Dit instrument dateert uit de eerste helft van de 19de eeuw.

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/7849>

Dorpsgezicht Neerlanden

De kerk ligt samen met de pastorie en de abdijhoeve bij besluit van 24/5/1994 in een **beschermde dorpsgezicht** (objectnummer: OB001030).

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1689>

2.4.2. Beschrijving

a/ Cultuurhistorische waarde:

Kerktype: eenbeukige, transeptloze kerk met geveltoren in deels laatgotische en deels classicistische stijl. Ze werd in opdracht van de Sint-Gertrudisabdij van Leuven, die in Neerlanden het patronaatsrecht genoot, in twee belangrijke bouwfases, nm. in 1659 en 1760 opgericht. De kerk gaat mogelijk terug op een houten kapel uit de 10de of 11de eeuw. Het bak- en natuurstenen volume met leidendak is samengesteld uit een ingebouwde westertoren met flankerende annexen, een beuk van drie traveeën, een op een blinde, polygonale absis uitlopend diep koor en een hoge sacristie aan de oostzijde.

De sacristie en koor in laatgotische stijl werden in 1659 gebouwd tijdens het abbatiaat van Winand de la Margelle (1642-1664). Het koor op kalkzandstenen plint wordt gestut door steunberen en opengewerkt door telkens drie rondboogvormige vensteropeningen in een omlijsting met alternerend gebruik van bak- en natuurstenen. De drukke ritmering met speklagen wordt terug opgenomen in de twee bouwlagen tellende sacristie. Deze is opgetrokken in traditionele bak- en zandsteenstijl met trapgevel en kruisvensters.

Schip en westtoren werden een eeuw later in 1760 opgericht onder abt Louis-Ernest de Leefdaal (1743-1766), die ook de abdijhoeve geheel liet verbouwen. De eenvoudige, overwegend in baksteen opgetrokken beuk op kwartsieten plint wordt geritmeerd door vlakke pilasters en hoge rondboogvensters. De muren vertonen sporen van een rode beschildering. De massieve, gedrongen westtoren is opengewerkt met een arduinen portiek: een rondboogvormige deuropening draagt een zware vooruitspringende, trapeziumvormige sluitsteen en geprofileerde imposten, gevat in een rechthoekige omlijsting, waarboven een geprofileerd boogfronton met centraal het abtswapen.

De lage annexen onder lessenaarsdak krijgen licht via een lateraal geplaatst venstertje in een arduinen steekboogomlijsting.

Ook in het interieur zijn de twee bouwfases duidelijk afleesbaar.

Het koor is overwelfd met kruisribgewelven op kraagstenen, met het abtswapen op één van de gewelfsleutels. De beukruimte wordt geritmeerd door muurpilasters die de gordelbogen van het gewelf dragen. De kerkvloer bestaat overwegend uit zwarte natuurstenen tegels.

Langs de zijwanden is een oudere strook wit-zwarte tegels bewaard.

Het westportaal bezit een fraaie Louis XV-binnendeur uit het derde kwart van de 18de eeuw.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

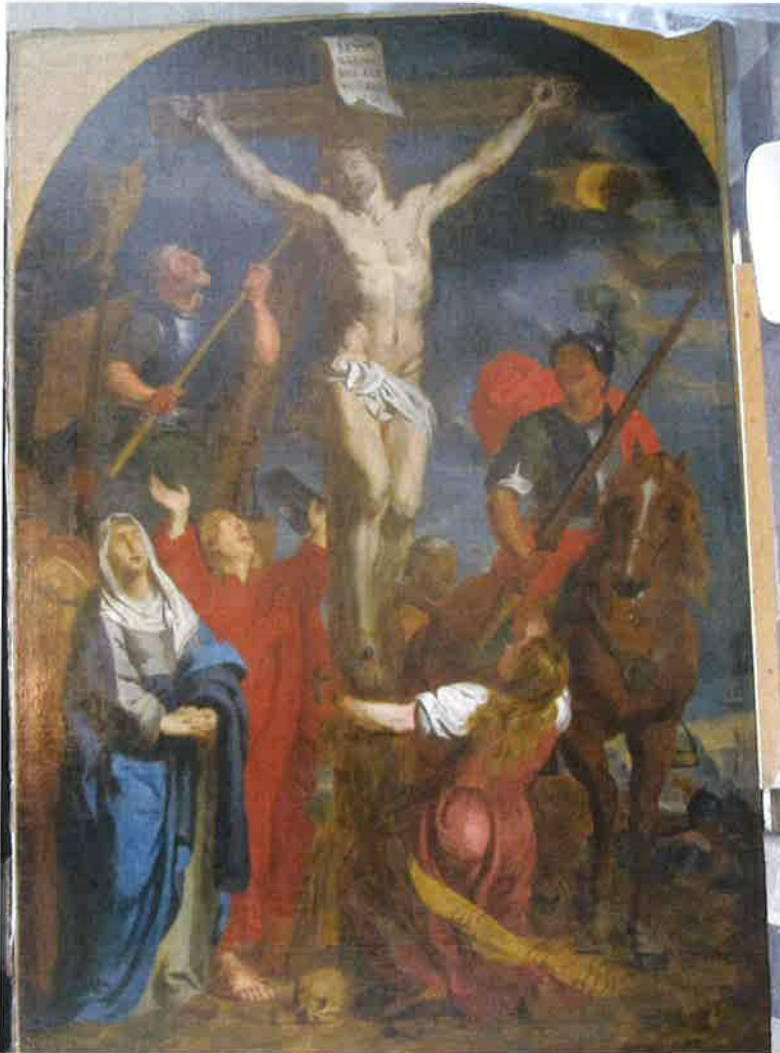
In de kerk bevindt zich een **Vlaams Topstuk**:

nl. een eikenhouten paneel (158 x 105 cm) met de afbeelding van *St-Anna-ten-Drieën*. Het is één der zeer zeldzame pre-eyckiaanse schilderijen in de Lage landen! Gedateerd rond 1421. Het deed dienst als altaarretabel. Links onderaan is de oorspronkelijke schenkster afgebeeld: een vrouw van onbestemde leeftijd, rijk maar sober in zwart en wit gekleed. Onderaan rechts liet in 1722 de latere eigenaar en pastoor te Neerlanden Johannes Fredericus von Brachell zich afbeelden. Zijn wapenschild is op zijn bidbank afgebeeld. Van 1998 tot 1999 werd het tentoongesteld in Lissabon en Antwerpen.

Vlaams topstuk - Sint.Anna-ten-Drieën.

Het altaarstuk is van de hand van **Pieter Jozef Verhaeghen van Aarschot**. Het is getekend en gedateerd 1767 onderaan links. Onderaan rechts het wapenschild van abt Louis Ernest de Leefdael. Het is een voorstelling van Golgotha: Stephaton geeft Jezus aan het kruis te drinken met een spons.

Altaarstuk : Pieter Joseph Verhaeghen van Aarschot.

Op het koor rechts een schilderij dat langs de twee zijden beschilderd is: de voorzijde stelt een biddende vrouw voor (17de eeuw, mogelijks atelier van Rubens) en de achterzijde Sint-Aldegondis als kloosterzuster.

Portret van een geestelijke, boven links een wapenschild, tweede helft 17de E.

Links langs de zijkant van het schip ligt er op een blauwstenen altaar een groot wit Carraramarmer beeld voorstellende Maria Magdalena. Daarop bevindt zich het wapenschild van abt Winandus de la Margelle. Het werd gebeeldhouwd door de grote meester **Hieronymus Duquenoy**

Hieronimus Duquenoy.

Achter het altaar bevindt zich - ingemetseld in de muur - een hardstenen romaans hoofd, 12de eeuw, waarschijnlijk afkomstig van een vroegere doopvont.

Blauwstenen doopvont 16de eeuw. De twee biechtstoelen dateren van 1740.

Houten gepolychromeerd beeld van Sint-Aldegondis van Maubeuge, van 1567.

Verder nog twee houten gepolychromeerde beelden 18de eeuw van een vrouwelijke geestelijke en de H. Sebastiaan.

Koorzitmeubel gedateerd 1641. Koperen godslamp van 1711.

Cilindervormig chrisatorium in vorm van toren, op 10/4/1566 aangekocht door pastoor Benediktus Van der Hofstadt te Leuven bij goudsmid Hendrick Van Der Smissen (deken van het ambacht op 16/12/1572).

Vergulde kelk, gedateerd 1644 en met wapenschild van De La Margelle, aan de bekende Leuvense goudsmid Jan Wynants toegeschreven.

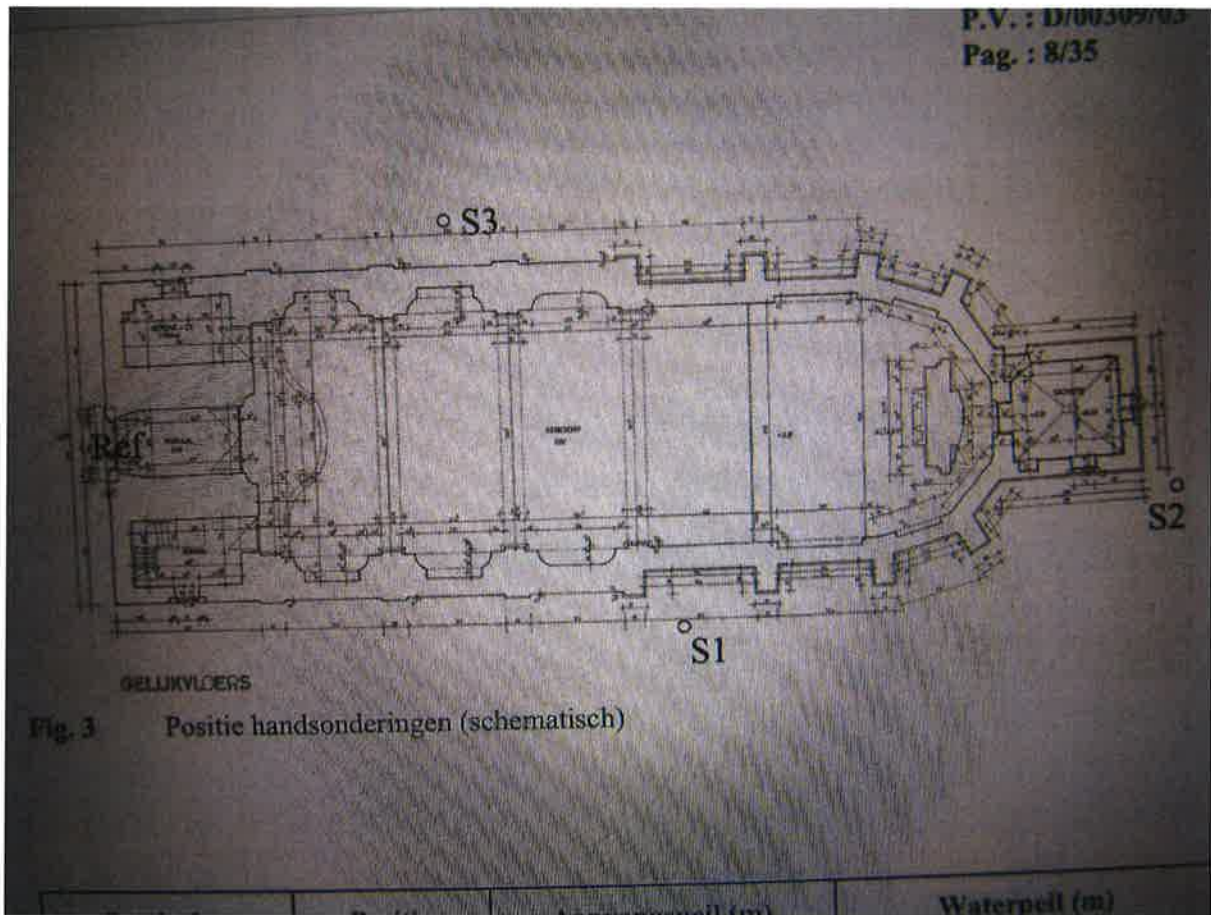
Stralenmonstrans, rond lunula drie engeltjes, inscriptie op naam van Neerlanden en gedateerd 1709. Von Brachell liet de monstrans dat jaar te Luik verzwaren maar oorspronkelijk dateerde ze van 1530 en werd door abt De Rijckel geschonken.

Ciborie, proefsteek, inscriptie op naam van Neerlanden, in 1736 vervaardigd door goudsmid Carolus Joachim Ducorron(1698-1762) te Tienen in opdracht van Von Brachell.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

Er zijn ongeveer een 120 zitplaatsen in de kerk. Gelieve hieronder het grondplan aan te treffen.

Opbouw (optioneel)

- Het betreft hier een zaalkerk. Achter het koor bevindt zich een sacristie.
- Bezijden de inkomhal bevinden zich weerskanten twee ruimtes. In de linkse bevindt zich de verwarming en rechts van de inkomhal bevindt zich een ruimte met de volledige elektrische accommodatie en eveneens de toegang met trap naar de torenruimte.
- De kerk is omringd door het kerkhof. Uitbreidingsmogelijkheden zijn onbestaande of zeer beperkt.

Voorzieningen

Sanitair	Geen.
Verwarming	Mazoutbrander,gekeurd en dateert van rond 1980.
Verlichting	Led verlichting met grote Vlaamse lusters.
Keukenvoorzieningen	Geen.
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Geen.
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is niet echt rolstoeltoegankelijk.Zowel voor het betreden van de kerk als voor het koor is er telkens één trede.
Diefstal- en brandbeveiliging	Beide zijn aanwezig.Werden geplaatst door Agentschap Onroerend Erfgoed
Bliksembeveiliging	Is aanwezig. Firma Heleblitz.
Gsm-operatoren	Geen.

Duurzaamheid: gebeurde ingrepen en kansen (optioneel)

Zonnepanelen (en batterijen)	Geen
Regenwateropvang	Beperkte opvang in een kleine plastic regenton.
Dakisolatie	Geen
Groendak	Geen
Warmtepomp	Geen
Warmtenet	Geen
Windenergie	Geen
Aquathermie	Geen

Biodiversiteit (optioneel als er geen dieren aanwezig zijn)

Er bevindt zich een kerkuil op de zolder boven het schip. Achteraan bevindt zich een kleine dak alkoof langs waar hij in- en uitvliegt.

Bouwfysische toestand

Gelieve hieronder de bevindingen van Monumentenwacht te vinden bij de inspectie van 19 en 25/04/24. Er werden de voorgaande jaren geen werken uitgevoerd door het gebrek aan medewerking van de stad, behalve dan voor de restauratie van het altaarstuk.

GEHELE OBJECT

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk
toegankelijkheid		redelijk

toelichting De daken, goten en afvoeren zijn op (korte) termijn toe aan restauratie. Ook het gevelmetselwerk heeft nood aan plaatselijke herstellingen. Structureel verkeert de kerk echter in redelijke staat. De daken zijn slecht bereikbaar door het ontbreken van veiligheidsvoorzieningen. De zolders zijn goed bereikbaar voor inspectie.

DAK

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting De natuurleien zijn verweerd door ouderdom. De dekbedekking wordt best binnen de 10 jaar vernieuwd. Zorg ervoor dat de aanwezige lekken regelmatig gedicht worden in afwachting van een restauratie.

© 2024 - het Bureau Monumentenzorg Vlaanderen - vzw, Departement Cultuur - 170113/2024/B

DAKWATERAFVOER

toestand		matig
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting De zinken goten en afvoeren zijn verweerd door ouderdom. Enkele soldeernaden zijn gescheurd. Zorg ook hier voor regelmatig herstel in afwachting van vernieuwing.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De eikenhouten kapconstructie verkeert algemeen in goede staat. Enkele onderdelen of verbindingen zijn verzwakt door oude lekken en aantastingen. Combineer deze werken met restauratie van het dak.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

toestand		redelijk
onderhoud		slecht
risico op gevolgschade		hoog

toelichting Het opgaand metselwerk is algemeen in redelijke staat, maar enkele onderdelen zijn er slechter aan toe. De westgevel van de toren is sterk verweerd, het metselwerk rond het galmgat is er slecht aan toe. Ook de afzaten van de steunberen én de schoorsteen van de sacristie zijn toe aan plaatselijk herstel.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

toestand		redelijk
onderhoud		slecht
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting De afwerkliagen van het houten buitenschrijnwerk worden niet goed onderhouden, het hout roest plaatselijk in. De glas-in-tloodramen vertonen enkele plaatselijke gebreken.

Financiële gegevens (optioneel)

Geen goedgekeurde investeringen in 2025.

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Toegankelijkheid

Het gebouw is beperkt toegankelijk omdat er zich twee traptreden bevinden aan de ingangsideur. De toegankelijkheid voor andersvaliden stelt dus beperkte problemen.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Vermits de kerk zowel binnen als buiten erkend is als monument, is uitbreiding niet mogelijk.

Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk domineert vanop een heuvel in het midden van het dorp de wijde omgeving.

De kerk maakt tezamen met de geklasseerde pastorie en de aanpalende abdijhoeve deel uit van een beschermd landschap.

Dorpsgezicht Neerlanden

De kerk ligt samen met de pastorie en de abdijhoeve bij besluit van 24/5/1994 in een **beschermd dorpsgezicht** (objectnummer: OB001030).

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1689>

Parkeermogelijkheid is er in de aanpalende straten en op de parking van de nabijgelegen (150m) feestzaal 'De Beekhoeve', welke eveneens tot het beschermd landschap behoort.

De kerk situeert zich tussen de omliggende kerken van Rumsdorp, Attenhoven en Dormaal .

De klokken zijn nog actief vanaf 07h00 tot 22h00.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk wordt momenteel niet gebruikt voor de eredienst, maar doet dienst als museumkerk gezien haar rijke inboedel. Waardevolle voorwerpen van gesloten kerken komen hier bovendien ook terecht. Vanaf 2026 is het echter de bedoeling de kerk terug te gebruiken voor doopsels en huwelijken. De feestzaal "De Beekhoeve" was en is vragende partij om hier doopsels en huwelijken te laten plaats vinden. Uit het dorp is hiertoe eveneens vraag aanwezig. Daarnaast zou de kerk eveneens bruikbaar zijn voor muzikale optredens en culturele vergaderingen georganiseerd door het plaatselijke "beschermcomité Neerlanden".

2.5. Kerk Sint-Martinus Eliksem

2.5.1. Identificatie

Naam: parochiekerk Sint-Martinus

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Geografische ligging: - Brouwerijstraat 28 -3400 Eliksem (aantal inwoners: 300)
- Provincie Vlaams- Brabant
Landen 9^e Afdeling/Eliksem 24024/A0197/00D000

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Aldegondis

Eigenaar van het gebouw: Kerkfabriek Sint-Aldegondis

Zeteladres: Everspoelstraat 26 -3400 Laar

Beschermstatuten

Kerk Eliksem Op dit moment is de kerk **niet beschermd**, maar wel **vastgesteld als bouwkundig erfgoed**. Deze vaststelling is geldig sinds 5/10/2009.

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43430>

Orgel Eliksem

Het orgel dat dateert van 1842 werd bij besluit van 12/10/1981 beschermd als monument (objectnummer OB000467).

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/7770>

2.5.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: transeptloos classicistisch kerkgebouw uit één beuk, van bak- en zandsteen met geveltoren. De kerk werd eind 1771 ingehuldigd onder pastoor Guillelmus Persoons. Zij werd gebouwd naar een plan van broeder Grégoire van de Scholierenhoeve van Zoutleeuw.

In 1956 werd deze neoclassicistische **Sint-Maartenskerk** gemoderniseerd.

Het interieur werd in 1970 opgefrist.

De preekstoel is 18e-eeuws, verscheidene Louis XV-meubels uit midden 15de eeuw, de rest van het meubilair overwegend 19e-eeuws. De hardstenen gotische doopvont dateert uit de 15e-eeuw.

Het orgel van 1842 is sinds 1981 beschermd. Het is een éénklaviersorgel met een origineel kistpedaal, op basis van constructie en typische inscripties toegewezen aan H. De Volder.

Mogelijk vonden verschillende transformaties plaats, vermoedelijk door F. of Th. Ruef uit Sint-Truiden. Er vonden ook enkele recentere (voor 1975) bewerkingen plaats.

Oude beelden van St.-Martinus (*Liefdadigheid van Sint-Maarten*) en O.-L.-Vrouw (*Geklede Onze*

Lieve-Vrouw met kind) uit de 17de eeuw, St.-Rochus uit de 18de eeuw.

Bovendien drie schilderijen uit de 18de eeuw, voorstellende: St.-Martinus, St.-Elooi en St.-Jan de Doper.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Bouwfysische toestand

De kerk bevindt zich in een goede bouwfysische toestand.

De verwarming - met industriële capaciteit - dient aangepakt en aangepast te worden.

De kerkhofmuur dient grondig hersteld te worden en ook het probleem van de duivenoverlast is niet min.

Huidige bouwfysische toestand:	Kerk werd volledig gerestaureerd in 2008
Rapporten van Monumentenwacht: Data: Conclusies van Monumentenwacht:	<p>Interieur inspectie: Op 19/1/2015, inspectienr. B-33/20349/2015/I</p> <p>Inspectie Bouwkunde: Vorige inspecties: op 5/1/2000; 20/5/2006 en op 21/1/2015 Inspectierapport B-33/20349/2015/B In 2020 Rapport 20349/2020/B Conditie score: 87%</p> <p>0-1 jaar: Koor - de lekken in de goot dichtten.</p> <p>1-3 jaar: - Toren: aanbrengen van een bordes op laagste torenkruis en onder het dakluik tot op de muur; vaste ladder plaatsen tot op dit bordes; een eenvoudige vergrendeling plaatsen op het luik. - Trap: herstellen van de balustrade. - Hoofdbeuk: de liplasverbinding aan het eerste spant verstevigen. - Aanpak duivenoverlast: Toren: Duivenwering plaatsen aan de buitenkant van de galmborden, op de dorpels en op de waterlijst van de toren. De zolders reinigen. De geboorten van de gewelven reinigen. - Buitenschrijnwerk: Koor: het schrijnwerk aan de buitendeur herstellen. Toren: de galmborden herstellen ter hoogte van hun aanzet en schilderen. - Afwerking: De diefijzers voor het raam van de sacristie ontroesten, behandelen tegen roest en schilderen. De verankeringen op de raamdorpels ontroesten, behandelen tegen roest en schilderen. Het gietlood vernieuwen en de breuk in de dorpel opvullen. - Kerkhofmuur: Oostelijk: het losgekomen paneel van de plint uit blauwe hardsteen vastzetten. Het voegwerk plaatselijk tijdig herstellen. Zuidelijk: de kerkhofmuur herstellen. - Doksaal: de verankering van de balustrade verstevigen.</p>
Investeringen: 2020-2025	<p>Uitgevoerd: Dubbele beglazing werd geplaatst. Nieuwe verwarming werd geplaatst.</p>

2026-2031	Restauratie Sint-Martinusbeeld Galmgaten: houtwerk vernieuwen Sanitair: Plaatsing WC Instandhoudingswerken
-----------	---

Architecturale mogelijkheden

Toegankelijkheid

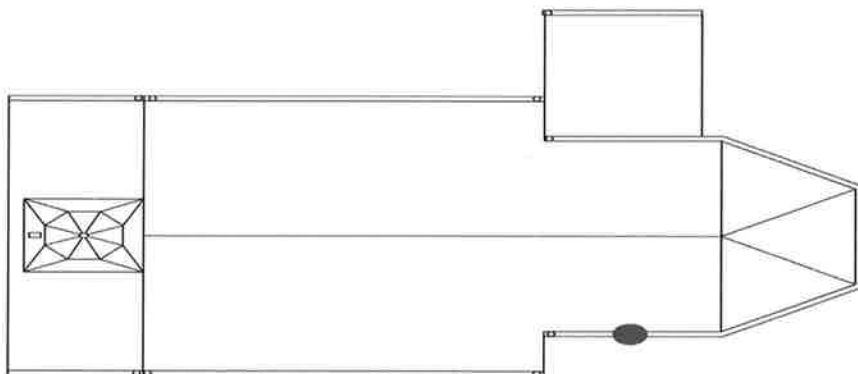
Het gebouw is perfect toegankelijk omdat alles gelijkvloers is. Om de kerk te betreden moet er slechts één trede genomen worden.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Erkend als bouwkundig erfgoed blijven deze eerder beperkt. De geringe afmetingen van de kerk maken een compartimentering moeilijk. Er is één kerkruimte met priesterkoor, de sacristie, een berglokaal, de trappenhal en de stookruimte.

Er is geen mogelijkheid voor uitbreiding met een kerkhof rond de kerk.

Grondplan kerk

Oppervlakte Ongeveer 250 à 280 m²

2.5.3. Situering van gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is centraal gelegen in de dorpskom van Eliksem, omgeven door een nog in gebruik zijnde kerkhof. Het parochiecentrum Martelik bevindt zich rechts van de kerk, met een bijhorende ruime parking. Het verenigingsleven speelt zich daar af.

De pastorie staat rechts van het centrum maar werd verkocht en is nu in privébezit.

Er is geen school, klooster of groter complex in de buurt.

Er loopt een buslijn langs, met stopplaats aan de kerk, en deze weg is ook een belangrijke verbindingsweg tussen de stad Tienen en Landen.

De kerk van Eliksem situeert zich tussen 2 andere kerken in die uithoek van Landen, kant Tienen, nm. de kerken van Laar en Ezemaal. In de laatste twee werd de eredienst sinds oktober 2014 gestopt, de kerk van Eliksem ligt tussen beide, vandaar zijn geografische belang. Aanwezige voorzieningen op de parking: gemeentepan, glasbollen, kledingcontainer, stopplaats bussen.

Voorzieningen

Sanitair	Neen , tenzij in zaal vlakbij
Verwarming	Gasverwarming door middel van 4 radiatoren
Verlichting	Halogeenlampen
Keukenvoorzieningen	Neen , tenzij in zaal vlakbij.
Audiosysteem	Aanwezig
Beeldscherm(en)	LCD scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Mits overbrugging van 1 trede toegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	neen
Bliksembeveiliging	neen
Gsm-operatoren	neen

2.5.4. Actueel gebruik

De kerk wordt regelmatig gebruikt voor de eredienst: wk-liturgie, uitvaartdiensten en is tevens in gebruik als doopkerk.

De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, die in overeenstemming zijn met de waardigheid van het religieuze gebouw, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen.

Er zijn momenteel geen socio-culturele organisaties in de deelgemeente die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), de werking van ziekenzorg en het zaalcomité van PC Martelik.

Voorzieningen als sanitair en keuken zijn er niet.

Men kan hiervoor wel terecht in de zaal naast de kerk wat een troef is op vlak van onthaal.

Aantal stoelen (voor kerkgangers):	100
Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	120
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	+/- 30
Aantal vieringen/maand :	Minimum 2

Toestand parkingmogelijkheden:	Ideaal met naastliggende parking van PC Martelik
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Omringd door een kerkhof Volledig gelijkvloers
Andere vermeldenswaardige elementen:	Parochiegemeenschap met steeds minder vrijwilligers.
2024	Plaatsing beeldscherm: projectie van liederen en teksten.

2.6. Kerk Sint-Aldegonde Ezemaal

2.6.1. Identificatie

Naam: parochiekerk Sint-Aldegonde

Geografische ligging: Hakendoverstraat 3400 Ezemaal (aantal inwoners 300)
Provincie Vlaams- Brabant
Landen 10^e Afdeling/Ezemaal 24027/B0235/00B002

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Aldegondis

Eigenaar van het gebouw: Kerkfabriek Sint-Aldegondis

Zeteladres: Everspoelstraat 26 -3400 Landen – Laar

Eigenaar grond: VPW vzw Decanaat Zoutleeuw Afdeling Ezemaal

Zeteladres: Eeuwfeeststraat 5 -3400 Ezemaal

Beschermstatuten

Kerk Ezemaal

Op dit moment is de kerk **niet beschermd**, maar wel **vastgesteld als bouwkundig erfgoed**.

Deze vaststelling is geldig sinds 5/10/2009.

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43443>

2.6.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: moderne zaalkerk met de inzichten van een 'woonkerk', zonder toren, in baksteen met sierelementen in beton.

De gesloten gebogen bakstenen muur, gekenmerkt door de klokkenstoel met ingewerkt kruis, maakt de plek van de kerk herkenbaar. Hier bereikt de muur haar hoogste punt. Met sobere materialen en middelen werd er een functionele en architectonische ruimte gecreëerd. Het asymmetrische grondplan van de kerk is opgevat als een onregelmatige veelhoek, waarin twee beuken in een V-vorm vanuit het noordwesten en westen georiënteerd zijn.

De kerk heeft een koor dat als een open ontmoetingsveld is gekeerd naar twee groepen gelovigen. Slechts het tabernakel staat op een vaste plaats. Al de rest is verplaatsbaar.

Een hele theologie ligt erin vervat: het gaat hier om vrije en existentiële participatie.

De grote ramen laten als het ware de natuur binnen.

De kerk werd in 1964-1965 ontworpen en gebouwd door architect Marc Dessauvage van Sint-Andries Brugge, onder leiding van pastoor Walter Delmaire, en is uniek in zijn soort. Dessauvage wou dat de kerk een gemeenschapskerk werd waar de samenkomst centraal stond.

Oorspronkelijk werd de kerk in een weiland neergezet. Nu staat ze midden in een residentiële wijk. Waar de oude kerk zich bevond vinden we nu het kerkhof terug.

Het liturgisch meubilair is meubel gebleven: houten tafel, houten lezenaar en houten banken.

De biechtstoelen zijn als kasten in de sacristiemuur ingewerkt.

In dit uniforme moderne interieur zijn een aantal kerkmeubelen van de oude kerk bewaard gebleven:

- de oude laatgotische stenen doopvont uit de 15de eeuw, met een voetstuk uit de 12de eeuw;
- het houten gepolychromeerd beeld van *Sint-Aldegondis*, patroonheilige van de parochie, (17^e eeuw);
- het houten gepolychromeerd beeld van *Christus op de koude steen* (16^e eeuw);
- het houten gepolychromeerd beeld van *H. Bibiana*, 2de patrones van Ezemaal;
- een metalen reliekhouders van St.-Aldegondis in de vorm van een zonnemonstrans (18de eeuw);
- evenals de oude Lodewijk XIV- biechtstoelen zijn mee verhuisd vanuit de oude naar de nieuwe kerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Bouwfysische toestand

Huidige bouwfysische toestand:	Verouderd dak, geen isolatie Weinig uitbreidingsmogelijkheden.
Rapporten van Monumentenwacht:	Bouwkundige inspectie in 2020 22640/2020/B
Investeringen: Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland, beleidsperiode 2020-2025? 2026-2031	Vernieuwing gedeelte dakbedekking Plaatsing archiefruimte Desaffectatie en Ontvreemding!

Architecturale mogelijkheden

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid voor andersvaliden is prima omdat alles gelijkvloers is.

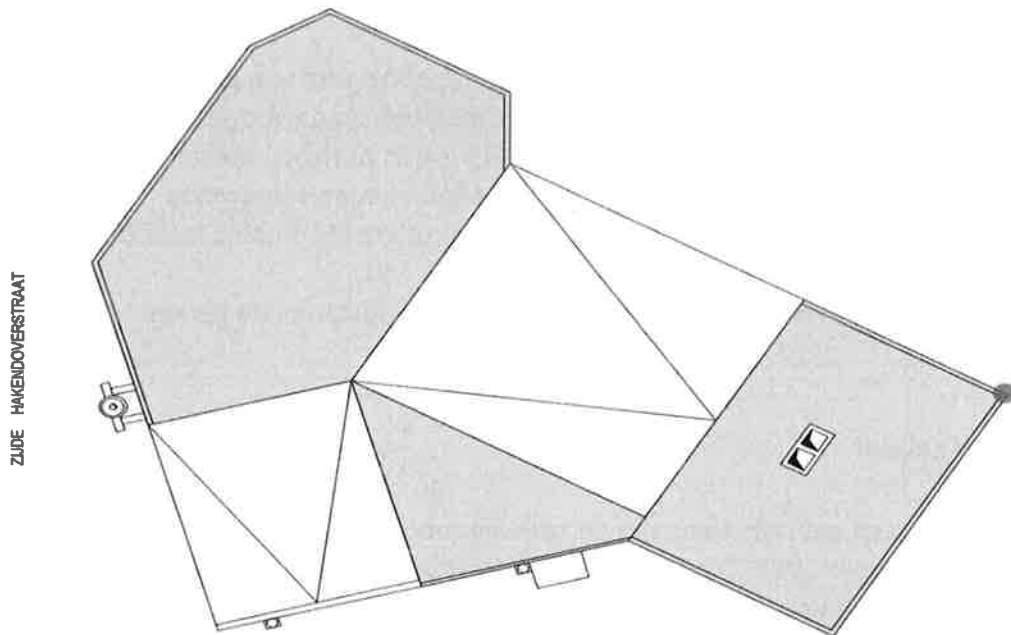
Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

De kerk kan omgebouwd worden tot een ontmoetingscentrum,

ofwel door verruiming met enkele bijgebouwen, ofwel in de bestaande toestand.

De kerk beschikt immers over een grote zaalruimte, een beperkte sacristie en vlotte toegang. Mogelijkheid tot uitbreiding of om deelruimte af te splitsen kan, mits toevoeging van voorzieningen zoals aanpassing verwarming, sanitair en keuken.

Grondplan kerk

Oppervlakte

Ongeveer 180 à 200 m²

Voorzieningen

Sanitair	Niet aanwezig
Verwarming	Luchtextractie via stookolieketel, brander van 2012 en gekeurd
Verlichting	Halogeenlampen
Keukenvoorzieningen	(Uitgeruste kitchenette, enkel spoelbak...)
Audiosysteem	neen
Beeldscherm(en)	Beamer en scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Alles gelijkvloers; dus toegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Ja
Bliksembeveiliging	Neen
Gsm-operatoren	Neen

2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt onopvallend in de Hakendoverstraat in de dorpskom van Ezemaal. Geen spitse toren maar een groot betonnen kruis met klok op de voorgevel getuigt dat dit een kerkgebouw is. Er is geen kerkhof. Voor de kerk is een parking voorzien voor 14 wagens. De parochiezaal P.Pio ligt achter de kerk, met een afgebakende speelweide. De pastorie werd verkocht. Er is geen school, klooster of groot complex in de buurt. Openbaar vervoer: wat verderop loopt een buslijn. De kerk van Ezemaal ligt dicht bij 2 andere kerken in de buurt, nm. de kerken van Laar en Eliksem .

2.6.4. Actueel gebruik

Er is momenteel geen gebruik meer van de kerk als gebouw omwille van stopzetting eredienst sinds oktober 2014. Er zijn geen sociaal-culturele organisaties in deze deelgemeente die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

Aantal stoelen (voor kerkgangers): Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	20 banken X 10 personen = 200
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	0
Aantal vieringen/maand :	0
Toestand bereikbaarheid:	Zeer goed
Toestand parkingmogelijkheden:	14 aparte parkeerplaatsen parkeren kan in de omliggende straten
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Geen

2.7. Kerk Sint-Trudo Laar

2.7.1. Identificatie

Naam: parochiekerk Sint-Trudo

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Geografische ligging: Heuvelhofstraat 3400 Laar (aantal inwoners: 500)
Provincie Vlaams- Brabant
Landen 11^e Afdeling/Laar 24058/A0513/00_000

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Aldegondis

Eigenaar van het gebouw: Kerkfabriek Sint-Aldegondis

Zeteladres: Everspoelstraat 26 -3400 Laar

Beschermstatuten

Kerk Laar

Op dit moment is de kerk **niet beschermd**, maar wel **vastgesteld als bouwkundig erfgoed**.

Deze vaststelling is geldig sinds 5/10/2009.

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43432>

Orgel Laar

Het orgel werd bij besluit van 12/10/1981 geklasseerd als monument (objectnummer OB000469). Het is van de hand van orgelbouwer Riffart uit Yvoir en dateert van 1834.

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/7836>

Dorpsgezicht Laar

Bij besluit van 19/08/1985 ligt de kerk in een beschermd dorpsgezicht (objectnummer OB000478).

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/147>

2.7.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerctype: éénbeukige transeptloze kerk in classicistische stijl met geveltoren.

De huidige kerk dateert van 1774. Dit jaartal staat trouwens vermeld op de blauwe steen in de omlijsting van de sacristiedeur. Ze werd ingezegend in 1775.

Ze omvat een westertoren, geflankeerd door twee lage zijruimtes, een enkelvoudig schip en een rechthoekig afgesloten koor met sacristie in het verlengde.

In 1816 liet pastoor Van der Haegen een tweede sacristie bouwen.

De westertoren van de voormalige romaanse kerk bleef grotendeels bewaard.

De kerk is gebouwd in baksteen en heeft hoek- en vensteromlijstingen in natuursteen.

De kerk heeft een fraai classicistisch meubilair, overwegend 18e-eeuws, en telt drie altaren, een communiebank, twee credenstafels uit 1760, een doksaal en het **orgel** (1834) van de hand van Charles Riffart dat sinds 1981 beschermd is.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De kerk is rijk aan kunstschaten.

Zo bevindt er zich een laatgotische doopvont uit de 16de eeuw (1500-1599) in witte hardsteen met op de hoek een uitgebeiteld kinderkopje.

In de doopkapel bevindt zich een wondermooi glasraam van Frans Van Immerseel.

De brandglasramen in de kerk zelf zijn van 1963, creaties van Fons Stels uit Tienen.

Ze stellen de streekheiligen voor: H.Trudo, die volgens de traditie in Laar geboren werd, H.Gertrudis, H.Amandus, H.Hubertus, H.Wivina en H.Lambertus.

Tegen de koormuren prijken 4 grote schilderijen uit de 17de eeuw van de grote Antwerpse meester Erasmus Quellin (leerling van P.P. Rubens) en voorstellende de "Vier Evangelisten". Zij zijn afkomstig uit de abdijkerk van Sint-Truiden en werden in 1858 door de Sint-Truidense notaris Stasseyns geschonken aan zijn zoon Petrus, pastoor van Laar van 1855 tot 1878.

In het schip hangt een mooi geschilderde kruisweg uit 1801 afkomstig uit Parijs.

Een gepolychromeerd houten beeld uit de 16de eeuw voorstellende O.-L.-Vrouw, en een houten beeld 17de eeuw van Sint Trudo: deze beelden staan in twee mooie zijaltaren die stammen uit het einde van de 18^e eeuw.

Naast het zijaltaar van St-Trudo (bovenaan rechts in het schip) hangt een gerestaureerd altaarretabel (kalvarievoorstelling) uit de 17^e eeuw.

Het hoofdaltaar (barok) dateert uit 1773 met de altaarsteen van de vroegere kerk.

De preekstoel uit 1750 is afkomstig van de oude abdij van Heylisseem.

Biechtstoel uit 1777 van de hand van schrijnwerker Jan de Hopere uit Overwinden.

Op het koor bevinden zich twee 18de eeuwse schilderijen van O.-L.-Vrouw van de Rozenkrans, en Sint-Remigius.

Het hoogzaal dateert uit 1700 en is opgetrokken in Lodewijk de XV-stijl.

Op het kerkhof bevinden zich nog twee 17de eeuwse grafstenen en de 18de eeuwse grafsteen van

pastoor Lories. Naast de kerk bouwde pastoor Nicolaas Lories (1730-Tienen 1794) in 1781 een **tiendschuur**. Naast die schuur staat een bronzen **pastoor Lories**, een werk van Kristien Praet. Pastoor Lories overleed aan mishandeling door Franse soldaten na de slag bij Neerwinden.

Bouwfysische toestand

De kerk bevindt zich in een goede bouwfysische toestand.

Huidige bouwfysische toestand:	Grote restauratie dateert van 2004-2005
Rapporten van Monumentenwacht Conclusies:	<u>26/04/2002</u> : gevolgd door een grote binnen- en buitenrestauratie 2003-2005 met vernieuwing van dakbedekking en elektriciteit. <u>27/08/2009</u> : jaarlijks afvoergoten laten nakijken <u>11/09/2016</u> : 1) Klokkenstoel /orgelkast en trap naar dokzaal behandelen tegen grote en kleine klopkever. 2) Afwerkklagen in inkomportaal vernieuwen. 3) Schuifsloten plaatsen op torenluik. 4) Muren in schip en koor behandelen tegen opstijgend vocht.
Investerings: MJP 2026-2031	Muren behandelen tegen opstijgend vocht. Instandhoudingswerken volgens rapport Monumentenwacht.

Architecturale mogelijkheden

Toegankelijkheid

Toegankelijkheid voor andersvaliden: vooraan de kerk prijst een stevige trap maar die kan omzeild en opgevangen worden via de toegangsweg achteraan de kerk. Er is een dossier bezig om deze volledig gelijk te maken.

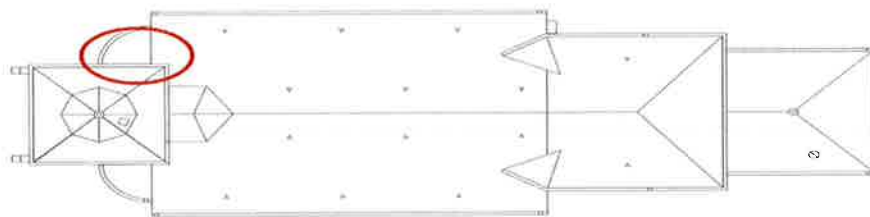
Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Deze blijven eerder beperkt: één grote kerkruiimte met priesterkoor, de sacristie, een berglokaal, de trappenhal en de stookruimte. Er is geen mogelijkheid voor uitbreiding of om een deelruimte af te splitsen. Voorzieningen als sanitair en keuken zijn er momenteel niet.

Men kan hiervoor terecht in de parochiezaal naast de kerk.

De kerk is uitstekend geschikt voor muziekopvoeringen en voordrachten omwille van zijn goede akoestiek.

Grondplan kerk

Oppervlakte Ongeveer 350m²

Voorzieningen

Sanitair	Water is aanwezig ; geen toilet.
Verwarming	Luchtextractie – stookoliebrander dateert van 2012 en is gekeurd
Verlichting	Halogeenlampen
Keukenvoorzieningen	Neen – zaal vlakbij.
Audiosysteem	Ja
Beeldscherm(en)	LCD scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Nog niet
Diefstal- en brandbeveiliging	Ja
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Neen

2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is heel centraal gelegen in de dorpskom van Laar, omgeven door een nog in gebruik zijnde kerkhof. Op dit moment is de kerk niet beschermd maar wel vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Zij ligt trouwens in een beschermd dorpsgezicht.

De kerk behoort samen met de pastorie uit 1737 (beschermd monument) en de Tiendschuur uit 1774 tot een zeer waardevol drieluik die alle drie stammen uit de periode 1737-1774.

De parochiezaal, gelegen in de Tiendschuur, bevindt zich links van de kerk, met een bijhorende ruime parking. Het verenigingsleven speelt zich daar af.

De pastorie staat tussen de Tiendschuur en de kerk. Er is geen school, klooster of groter complex in de buurt. Er is een ruime parking aanwezig: in de Heuvelhofstraat en op de 'Pastoorsweide' naast de Tiendschuur.

Er is een vlotte bereikbaarheid via openbaar vervoer: de bushalte bevindt zich aan de achterkant van de kerk. Voor en achter de kerk loopt een openbare weg, en deze weg is een belangrijke verbindingsweg tussen de stad Tienen en Landen.

De kerk van Laar situeert zich tussen 3 andere kerken, nm. de kerken van Eliksem, Ezemaal en Neerwinden.

2.7.4. Actueel gebruik

De kerk wordt intensief gebruikt voor de eredienst: wk-liturgie, uitvaartdiensten en is tevens in gebruik als doopkerk.

De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, die in overeenstemming zijn met de waardigheid van het religieuze gebouw.

Er zijn momenteel geen sociaal-culturele organisaties in de deelgemeente die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen/verenigingen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), het zangkoor, ziekenzorg, de toneelvereniging en het zaalcomité van de Tiendschuur.

Aantal stoelen (voor kerkgangers): Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	150 (135 + 15 in het koor) 170
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	30 à 40
Aantal vieringen/maand	2
Toestand bereikbaarheid:	Vooraan trappen, achteraan hellend vlak met kleine trapjes.
Toestand parkingmogelijkheden:	Er is plaats in de rustige Heuvelhofstraat en op de 'pastoorsweide' (bij droog weer), op de parking (grijze steentjes) naast de Tiendschuur (parochiezaal)
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Klein, compact gebouw met een prima akoestiek. Door zijn kleinheid voelt het ook warmer aan en is er een groter gevoel van geborgenheid. Het gebouw leent zich prima om vieringen te houden.

<p>Andere vermeldenswaardige elementen:</p> <p>2024</p> <p>MJP 2026-2031</p>	<p>Er zijn aanpassingen gebeurd om het vieren aantrekkelijker te maken: altaar korter bij de mensen. 2017- koorhoogte doortrekken met trede om altaar op te plaatsen.</p> <p>Jeugdige organist en dynamische ploeg helpers (zangkoor, lectoren, koster, ziekenzorg, VPW- en KR-medewerkers.</p> <p>Plaatsing beeldscherm: projectie liederen en teksten</p> <p>Plaatsing sanitair blok (WC)</p> <p>Muren behandelen tegen opstijgend vocht</p>
---	--

2.8. Kerk Heilig Kruis Neerwinden

2.8.1. Identificatie

Naam: parochiekerk Heilig Kruis

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Geografische ligging: Neerwindenstraat 17 -3400 Neerwinden (aantal inwoners: 1000)
Provincie Vlaams- Brabant
Landen 7^e Afdeling/Neerwinden 24079/A0357/00G000

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Aldegondis

Eigenaar van het gebouw: Kerkfabriek Sint-Aldegondis
Zeteladres: Everspoelstraat 26 -3400 Landen - Laar

Beschermstatuten: geen

2.8.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

De modern-romaanse Heilig-Kruiskerk heeft drie beuken.

Ze is opgetrokken in baksteen, afgewisseld met rotssteen en natuursteen.

Ze dateert van 1954-1955 en is een ontwerp van architect Desiré Joseph van Hasselt, aanbesteed en ondertekend in april 1952.

Ze vervangt de classicistische kerk die bij een brand in 1953 instortte.

Kerktype: zaalkerk met vrijstaande klokkentoren in neoromaanse stijl.

De kerk is 45m lang en 16m breed.

In 1954 werd de kerk ingezegend door deken Meeuwissen uit Landen en vervolgens ingewijd op 19 september 1955 door Mgr. Van Zuylen, de toenmalige bisschop van Luik.

In de kerk bevindt zich een hardstenen doopvont uit de 18de eeuw evenals een kruisbeeld *Jezus aan het Kruis* uit de 17de eeuw, afkomstig uit de oude Heilig-Kruiskerk.

Verder nog een houten beeld van Sint-Antonius Abt uit de 17de eeuw en een houten beeld *Jezus-aan-het-kruis* uit de 18de eeuw. In het plantsoen staat een menhir die in 1972 bij de tumulus, de tombe van Middelwinden, opgegraven werd.

Bouwfysische toestand

De kerk bevindt zich in een goede bouwfysische toestand.

Huidige bouwfysische toestand:	De bouwfysische toestand is goed. Een vernieuwde dakbedekking werd geplaatst in 2012-2013. Probleem van duivenoverlast
Rapporten Monumentenwacht: Data:	Bouwkundige inspectie nummers: Exterieur: B-33/20696/ 2001 en B-33/20696/ 2009 , 20696/ 2018/B en 20969/ 2024/B Interieur: 20696/ 2016/I . Inspectiedata exterieur: 22/10/ 2001 + 5/01/ 2010 en 25/2/ 2016 interieur.
Investerings: 2020-2025 <u>MJP 2026-2031</u>	Herinrichting koorgedeelte. Vernieuwing riolering links en rechts van de kerk. Orgel van Walshoutem is naar Neerwinden overgebracht. Vernieuwing schouw CV. Loopbruggen plaatsen Toegankelijkheid vanaf doksaal verbeteren

Architecturale mogelijkheden

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid voor andersvaliden is perfect. In 2016 werd een nieuw hellend vlak aangelegd.

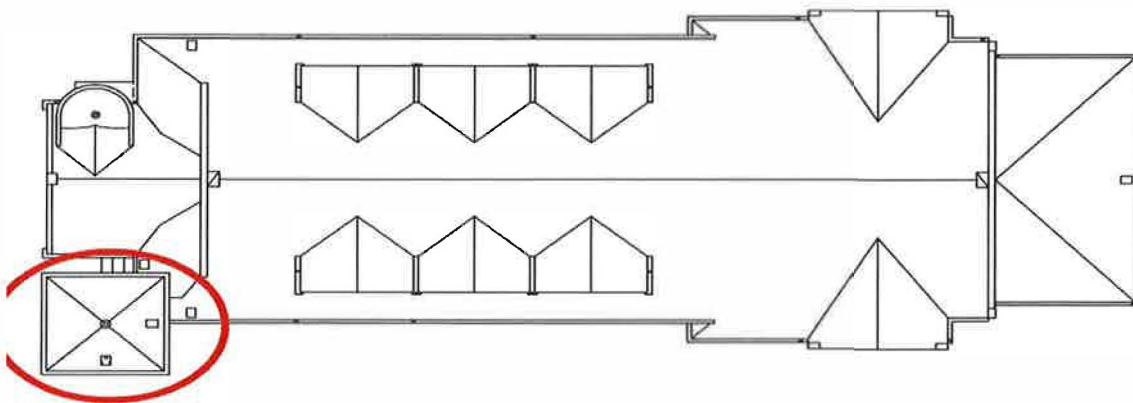
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

De zaalkerk houdt in: één grote kerkruimte met priesterkoor, de ruime sacristie met sanitair, een berglokaal en een de trappenhal. Omwille van de omvang is er mogelijkheid om koor en kerkruimte op te splitsen zodat nevenfuncties in de kerk kunnen. Medegebruik of nevenbestemming voor multifunctioneel of gedeeld gebruik is dus aan te raden mits aanpassingen en investeringen: sanitaire blok, keuken, vrijmaken ramen, vals plafond verwijderen. Herbesteding van deze kerk valt ook te bekijken.

Grondplan kerk

2.8.3. Situering van het gebouw in zijn omgeving

De kerk van Neerwinden situeert zich tussen vier andere kerken, nml. De kerken van Laar, Overwinden, Landen en Eliksem.

Oppervlakte: Ongeveer 1000m²

Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig in sacristie
Verwarming	Luchtexttractie op stookolie (brander uit 2026 en gekeurd)
Verlichting	Halogeenverlichting
Keukenvoorzieningen	Neen
Audiosysteem	Aanwezig ; werkt correct
Beeldscherm(en)	LCD scherm aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	(Is het gebouw rolstoeltoegankelijk? Ook binnenin, bijvoorbeeld het koorgedeelte?)
Diefstal- en brandbeveiliging	Neen
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Ja 3 ; Base , Orange en telenet.

2.8.4. Actueel gebruik

De kerk wordt gebruikt voor de eredienst: wk-liturgie en uitvaartdiensten.

De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen.

Er zijn momenteel geen socio-culturele organisaties die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen/verenigingen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), het parochiaal zangkoor, Samana (ziekenzorg), Femma, Landelijke gilde, OKRA, LBG (liberaal), de Chouffeleers, twee fietsclubs en een voetbalvereniging.

Aantal stoelen (voor kerkgangers):	300
Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	380
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	30 à 40 aangevuld met een koor van 15 leden
Aantal vieringen/maand :	1 ^{ste} en 3 ^{de} zondag en feestdagen
Toestand bereikbaarheid:	Goede bereikbaarheid (centrale ligging) Goede toegankelijkheid voor mindervaliden door aangepaste toegang met hellend vlak
Toestand parkingmogelijkheden:	Parkeermogelijkheid in de straten voor de kerk, aan de zijkant en achter de kerk (Clement Pansaertsstraat), op plein naast de voormalige pastorie (50 m afstand) op plein van het oude kerkhof (200 m)

<p>Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):</p>	<p>Kerk ligt in de parochie waar de centrale begraafplaats voor sector Noord zich bevindt en omwille van de goede toegankelijkheid zeer geschikt voor begrafenisvieringen</p>
<p>Andere vermeldenswaardige elementen:</p> <p>In 2024</p>	<p>De kerktoren wordt gebruikt door drie GSM-operatoren (Base, Orange en Proximus ingevolge gebruiksovereenkomsten afgesloten met de kerkfabriek. Eeuwenoude klok tussen portaal en klokkentoren met randschrift: Vocar Catharina me fecit Joannes a Caudebergh anno Domini MCCCXCIII.</p> <p>Plaatsing beeldscherm: projectie liederen en teksten</p>

2.9. Kerk Sint-Wivina Overwinden

2.9.1. Identificatie

Naam: parochiekerk Sint-Wivina (voorheen Sint-Aldegondiskerk)

Geografische ligging: Torenstraat 4 -3400 Overwinden (aantal inwoners: 450)
Provincie Vlaams- Brabant
Landen 12^e Afdeling/Overwinden 24089/A0482/00_000

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdом: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Aldegondis

Eigenaar van het gebouw: Kerkfabriek Sint-Aldegondis
Zeteladres: Everspoelstraat 26 -3400 Landen - Laar

Beschermstatuten

Kerk Overwinden

Op dit moment is de kerk **niet beschermd**, maar wel **vastgesteld als bouwkundig erfgoed**. Deze vaststelling is geldig sinds 5/10/2009.

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43444>

Orgel Overwinden

Het orgel werd bij besluit van 12/10/1981 geklasseerd als monument (objectnummer: OB000465).

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/7894>

2.9.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: pseudo-basiliek, transeptloos met geveltoren. De westtoren is opgetrokken voor drie traveeën en een koor, dat uitloopt op een blinde vijfhoekige apsis.

De St.-Aldegondiskerk is het resultaat van verschillende bouwcampagnes:

een laatgotisch koor in baksteen met koorsluiting, met speklagen in tufsteen uit de 16de eeuw, het schip 17de eeuw, en een vrijstaande westertoren van gotische oorsprong doch herbouwd in de 18de eeuw na een zware brand in 1674.

De toren is nog altijd indrukwekkend, opgebouwd op een zandstenen sokkel en verlevendigd door middel van een schaakbordversiering van arduin, van gotische oorsprong doch tijdens de 18de eeuw bekroond met een classicistische verdieping van bak- en zandsteen, bekleed met oranje-briketten, donkere hoofdbeuk tussen twee, tijdens de 18de eeuw gewijzigde zijbeuken.

De middenbeuk werd aldus in 1680 heropgebouwd en de toren in 1734.

In de kerk bevinden zich drie houten beelden uit de 17de eeuw: *H. Aldegondis*, *H. Rochus* en de *H. Sebastiaan*. Verder nog een hardstenen doopvont en een biechtstoel, beide uit de 18de eeuw.

Het hoofdaltaar van marmer en hardsteen werd omstreeks 1930 opgericht.

Het orgel is sinds 1981 beschermd.

Het kerkgebouw staat geboekt als 'waardevol erfgoed'. De pastorie uit de late 18^e eeuw is een dubbelhuis met wolvendak. Vlak naast de kerk rijst de indrukwekkende bakstenen vierkantshoeve Cas di Lieri, zij dateert van eind 17e eeuw.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Bouwfysische toestand

Huidige bouwfysische toestand:	Dak rechterzijde: vraagt na storm of wind geregeld om herstelling
Rapporten van Monumentenwacht:	Inspectienr.20588. Interieur en exterieur in 2008. Bouwkunde in 2024 : 20588/2024/B

<p>Investeringen:</p> <p>2026-2031</p>	<p>Uitgevoerd:</p> <p>Vernieuwing dak rechterzijde na stormschade in 2019.</p> <p>Schilderen kerk.</p> <p>Plaatsen van nieuwe verlichting.</p> <p>Toegankelijkheid: plaatsen van hellend vlak.</p> <p>Gepland:</p> <p>Linkerdakgedeelte vernieuwen</p> <p>Loopbruggen plaatsen.</p> <p>Toegankelijkheid toren verbeteren</p> <p>Sanitair: plaatsing WC</p>
--	--

Architecturale mogelijkheden

Toegankelijkheid

Vlotte toegang voor andersvaliden is aangepast via plaatsing van hellend vlak. (ipv trap)

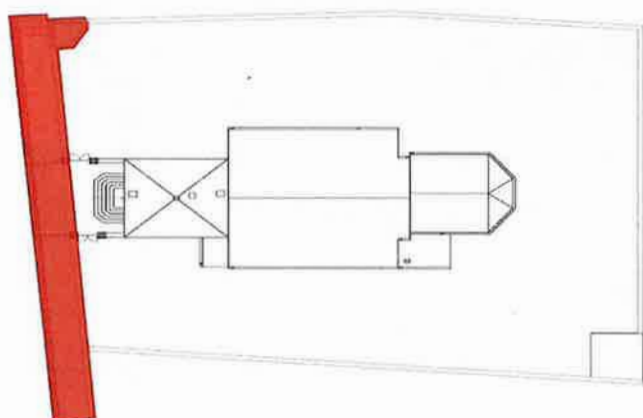
Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Erkend als bouwkundig erfgoed blijven deze beperkt: één kerkruimte met priesterkoor, een kleine sacristie met berging en stookruimte en de trappenhal (kerkportaal).

Er is geen mogelijkheid voor uitbreiding of om een deelruimte af te splitsen.

Voorzieningen als sanitair en keuken zijn er niet.

Grondplan kerk

Oppervlakte : Ongeveer 280m²

Voorzieningen

Sanitair	Neen
Verwarming	Gasverwarming via 4 radiatoren

Verlichting	Halogeenlampen ; verlichting pasvernieuwd in 2024
Keukenvoorzieningen	Geen
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Aanwezig sinds 2024
Rolstoeltoegankelijkheid	Moeilijk, ramp voorzien in toekomst
Diefstal- en brandbeveiliging	Neen
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Neen

2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is heel centraal gelegen in de dorpskom van Overwinden, omgeven door een in beperkt gebruik zijnde kerkhof. Op dit moment is de kerk niet beschermd maar wel vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het orgel is wel beschermd.

De uitbreidingsmogelijkheden van de historische kerk zijn nihil.

Het Lindenhof - het vroegere gemeentehuis dat dienstdoet als ontmoetingscentrum - ligt in de buurt, tevens de 'waardevolle' pastorie waar de huidige pastoor woont.

Er is geen school, klooster of groter complex.

Er is parking mogelijk in de aangrenzende straten. Er is bereikbaarheid via openbaar vervoer: de bushalte bevindt zich aan de voorkant van de kerk.

Overwinden ligt heel centraal in Landen: verbindingsweg naar Landen Zuid via industrieterrein, rechtstreekse verbinding met Landen centrum, en verbindingsweg naar Neerwinden, Laar, Landen Noord. Het is tevens een belangrijke verbindingsweg tussen de stad Tienen en Landen.

De kerk van Overwinden situeert zich kort bij de kerk van Neerwinden.

2.9.4. Actueel gebruik

De kerk wordt intensief gebruikt voor de eredienst: wk-liturgie, uitvaartdiensten en wekelijks in gebruik voor een dienst. De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, die in overeenstemming zijn met de waardigheid van het religieuze gebouw, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen.

Er is een sterke verering tot de H.Aldegondis met o.a. de jaarlijkse intense noveen.

Dit pleit ervoor om de oorspronkelijke benaming van de kerk St.-Aldegondis (i.p.v. St.-Wivina) aan te nemen: de jaarlijkse verering, een eigen St.-Aldegondisaltaar, het waardevolle historische beeld van St.-Aldegondis uit 17de eeuw, de St.-Aldegondisstraat, en de enige overblijvende kerk van de drie kerken in Landen, nm. Overwinden, Ezemaal en Neerlanden, die oorspronkelijk genoemd zijn naar deze heilige H.Aldegondis.

Er zijn momenteel geen socio-culturele organisaties die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), de werking van ziekenzorg, de Landelijke Gilde, de KVLV en de St.-Hubertuskring.

Aantal stoelen (voor kerkgangers):	110
Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	160
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	30 à 40
Aantal vieringen/maand :	4
Toestand bereikbaarheid:	Toegang via hellend vlak
Toestand parkingmogelijkheden:	In de straat
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Levendige verering H.Aldegondis met jaarlijkse noveen
Andere vermeldenswaardige elementen: 2024	De federatiepastoor woont ter plekke! Plaatsing beeldscherm: projectie liederen en teksten

2.10. Kerk Sint-Gillis Rumsdorp (Kapelijk Sint-Egidius)

2.10.1. Identificatie

Naam: Kerk (kapelanij) Sint-Gillis

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Geografische ligging: Rumsdorpstraat 173 -3400 Rumsdorp (aantal inwoners: 300)
Provincie Vlaams- Brabant
Landen 2^e Afdeling/Rumsdorp 24096/A0248/00A000

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel – Vicariaat Vlaams Brabant
- Regio Tienen, pastorale zone-federatie Landen.
- Parochie: Sint-Aldegondis

Eigenaar van het gebouw: Kerfabriek Sint-Aldegondis

Gebruiksovereenkomst met Protestants Evangelische kerk

Beschermstatuten

Kapel Rumsdorp

De Sint-Gilliskapel met kerkhofmuur werd bij besluit van 4/2/1999 **beschermd als monument** (objectnummer: OB001260). (Beschermingsdossier DB002061)

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/165>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/166>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43408>

Rumsdorp

De kapel ligt bij besluit van 4/2/1999 in een **beschermd dorpsgezicht**
– onmiddellijke omgeving van de Pitsaermolen.

2.10.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw en meubilair

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: éénbeukige transeptloze kerk met geveltoren in classicistische stijl.

De classicistische bakstenen - met sierelementen van natuursteen - Sint-Gilliskerk werd in 1726 gebouwd en ingewijd op 22 januari 1727. Volgens een gedenkplaat in de zijgevel "EXPENSIS CAPITULI SANCTI LAMBERTI LEODENSIS 1727" werd de bouw bekostigd door de tiendeheer.

Het is een eenbeukig volume van drie traveeën met ingebouwde westtoren en een polygonaal koor waarop een sacristie aansluit.

Toren en flankerende bijgebouwen dateren uit de 19de eeuw. Een bouwnaad in de zijgevels bevestigt deze latere uitbreiding. Sober classicistisch, sterk op zichzelf gesloten geheel waarbij het uniforme parementmetselwerk nadrukkelijk wordt geaccentueerd door hardstenen hoekkettingen, een korfboogdeur in de westgevel en grote rondboogvensters. Opmerkelijk is het ontbreken van vensters in de noordelijke beukwand.

De eveneens sobere, witgeschilderde binnenruimte (banale recente vloer en bakstenen plint) is afgedekt met een vlakke houten zoldering waarbij de balken rusten op natuurstenen consoles. Geel-groen beschilderde profielen en een lelieboord zorgen voor een decoratieve toets.

Eenvoudige polychrome glasramen met geometrische motieven.

Meubilair

Portiekaltaar (geflankeerd door twee deuren) met in het boogfronton een Mariamonogram in stralenkrans en een tabernakeldeurtje met Hostiedragende kelk in reliëf, deels vergulde eik, tweede kwart 18de eeuw.

Als altaarstuk een schilderij op doek, eerste helft 18de eeuw, Vlaamse School, met voorstelling Onze-Lieve-Vrouw Onbevleete Ontvangenis.

Biechtstoel: eenvoudige vormgeving met in de bekroning een medaillon met Godsoog in stralenkrans, eik, tweede helft 18de eeuw. Het 18de eeuwse beeld van St.-Gillis werd overgebracht naar de Sint-Gertrudiskerk. Orgel: Vve H. Geurts en Cie uit Antwerpen, circa 1900.

De toegang tot de kerk verloopt via twee hardstenen pilasters en een geplaveid pad geflankeerd door een lage bakstenen muur met hardstenen dekplaten en een smeedijzeren hekwerk.

Een poorthek links en rechts van het kerkportaal leidt naar het volledig door een hoge bakstenen muur omsloten kerkhof dat nog steeds als begraafplaats wordt gebruikt.

Aan de zuidzijde begrenst de kerkhofmuur een smalle steeg die naar de hoeve Blavier leidt. Hier woonde kerkmeester en armenmeester Arnoldus Blavier (+ 1830) wiens sobere grafkruis op het kerkhof is bewaard.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Over het precieze ontstaan van deze in oorsprong castale kapel zijn geen gegevens bekend. Circa 1280 bestond er alleszins reeds een kapel.

Uit deze periode dateert namelijk de benaming 'Quinte Kapellen' waarmee de vereniging van de kerken van Attenhoven, Racour, Rumsdorp, Waasmont en Sint-Gertrudis Landen tot de ene parochie Landen wordt bedoeld. Terwijl de kapellen van Attenhoven, Racour en Waasmont in de late middeleeuwen tot parochiekerken uitgroeiden heeft Rumsdorp deze evolutie nooit ondergaan. Ze werd in de 17de eeuw nog steeds aangeduid als 'capella sub parochia Landen'.

Tijdens het ancien regime was de kapel toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. Sindsdien is er sprake van de Sint-Egidius of Sint-Gilliskapel.

Bouwfysische toestand

De kerk verkeert in een zeer goede bouwfysische toestand vermits ze enkele jaren geleden volledig werd gerestaureerd.

Huidige bouwfysische toestand:	Prima
Rapporten van Monumentenwacht: Data:	Inspectie bouwkunde in 2013, nr.20331. Conditie score: 93%
Investeringen: Overzicht van de investeringswerken, beleidsperiode 2014-2019: Welke investeringen zijn er gepland, beleidsperiode 2020-2025?	Bijplaatsen verlichting toegangsweg Geen.

Architecturale mogelijkheden

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Er is geen uitbreiding mogelijk: de kerk is omgeven met een kerkhof, en alles is monument.
1 kerkruimte, met kleine sacristie, geen mogelijkheden om deelruimtes af te splitsen.
Geen voorzieningen zoals sanitair en keuken.

Grondplan kerk

Oppervlakte : Ongeveer 190m²

Voorzieningen

Sanitair	Geen
Verwarming	Stookolie ketel- warme lucht geblazen via luchtextractie. Ketel dateert van 1980 – brander van 2012
Verlichting	Halogeenlampen
Keukenvoorzieningen	Geen
Audiosysteem	Aanwezig en werkt correct
Beeldscherm(en)	Neen
Rolstoeltoegankelijkheid	Moeilijk
Diefstal- en brandbeveiliging	neen
Bliksembeveiliging	?
Gsm-operatoren	neen

2.10.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is gelegen aan de rand van Landen, de kleine dorpskom Rumsdorp.
Geen pastorie, school, klooster of groter complex in de buurt.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer is mogelijk, ligt aan de toegangsweg voor Landen. Geen parking. De kerk behoort na de ruil tot de kerkfabriek Sint-Aldegondis en is gelegen tussen de andere kerken: St.-Gertrudis, Neerlanden en Attenhoven.

2.10.4. Actueel gebruik

De kapel is in gebruik door de Protestanten en werd reeds gedesaffecteerd ; de laatste beschikkingen worden getroffen voor het opstellen van een erfpachtovereenkomst.

2.11. Kerk Sint-Pancratius Waasmont

2.11.1. Identificatie

Naam: parochiekerk Sint-Pancratius

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ligging: Hoevestraat 6 -3401 Waasmont (aantal inwoners: ca. 1000)

Eigenaar van het gebouw:

Oude gedeelte: Kerkfabriek St.-Pancratius,
 Zeteladres: Wezerenstraat 297, 3401 Wezeren

Recentere gedeelte: Stad Landen Stationsstraat 29 3400 Landen

Beschermstatuten

Kerk Waasmont

De kerk is **niet beschermd**, maar wel **vastgesteld als bouwkundig erfgoed**.

Deze vaststelling is geldig sinds 5/10/2009. (ID 43460)

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43460>

2.11.2 Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: basilicaal gebouw van bak- en blauwe hardsteen, bestaande uit een toren met noordelijke traptoren, een beuk en vier traveeën en een smal op een vijfzijdige absis uitlopend

koor. Classicistische strekking, einde van het laatste kwart van de 18de eeuw waarbij baksteen aan hoeken en vensters afwisselt met natuursteen.

Het oudste gedeelte dateert van 1758 en de nieuwe beuk werd in 1903 gebouwd: aan de zuidzijde uitgebreid met drie neogotische beuken, eveneens in baksteen met sierelementen van natuursteen. De sacristie staat aan de westkant van het rechthoekige koor.

De doopvont van 1620 is gehouwen uit blauwe gelijkende hardsteen. Het voetstuk is octogonaal bedekt met horizontale opzetstukken. Alleen ter hoogte van de kuip is er een opzwellling. Op één kant staat in romeinse hoofdletters het volgende opschrift: "Dno A.C. Mro Renero Deville.pastore erectus A 1620".

Er is ook een zeldzame en kostbare koorkap uit de 16de eeuw in rood fluweel.

De remonstrans dateert van 1638. De communiebank is vroeg-18e-eeuws.

De ene biechtstoel stamt uit de 18e, de andere uit de 19^e eeuw.

Het doksaal met balustrade en orgelkast dateert uit de 19^e, het hoogaltaar en de preekstoel uit begin 20^e eeuw.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Bouwfysische toestand

De kerk verkeert in een goede bouwfysische toestand, maar enkele onderhoudswerken dringen zich op.

Huidige bouwfysische toestand:	De conditie van het gebouw is matig tot redelijk, na de onderhoudswerken van 2011-2012: goed.
Rapporten van Monumentenwacht: Data:	Laatste interieurinspectie in 2003 (20135). Laatste inspectie Bouwkunde in 2009, n.a.v. de herstellingen aan het dak en oude gedeelte kerk werden uitgevoerd in 2011-2012.
Investerings:	Uitgevoerd: Herinrichting priesterkoor: houten trede

<p>Overzicht van de noodzakelijke of gewenste investeringswerken, beleidsperiode 2020-2025:</p> <p>Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland, beleidsperiode 2026-2031?</p>	<p>Plaatsing van LCD-schermen uitgevoerd.</p> <p>Gepland:</p> <p>-Dak</p> <p>1) -Dakwaterafvoer controleren en leegmaken/herstellen</p> <p>2) -De voeg tussen de lodenslabben en opgaand metselwerk herstellen</p> <p>3)Proper maken van de torenzolder en dichten van de galmgaten met vogelwerende netten</p> <p>- Draagstructuur en overspanning</p> <p>1)Alle ijzeren onderdelen reinigen en schilderen</p> <p>2)Gecementeerde hoekketting herstellen/verwijderen en muurwerk verstevigen</p> <p>- Schrijnwerk en beglazing</p> <p>1)Houten buitenschrijnwerk (3 deuren+vensters sacristie)</p> <p>2)Sacristie: Houten raamkaders met glas-in-loodbeglazing herstellen en schilderen</p> <p>3)Voorzetbeglazing herstellen</p> <p>4)Dakkapellen kerk herstellen/vernieuwen</p> <p>-Overige</p> <p>1)Herstel afgebroken klepel klok</p> <p>2)Aanleg hellend toegangsvlak</p>
--	--

Architecturale mogelijkheden

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid voor andersvaliden is beperkt, voor elke deur enkele trappen. Deze kan nog verbeterd worden bv. met een vast hellend vlak aan de middendeur.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Erkend als bouwkundig erfgoed is uitbreiding niet mogelijk: één grote kerkruijnte met priesterkoor, de sacristie, een bergingslokaal, een WC, de trappenhal en de stookruimte. De kerk leent zich wel vlot voor muzikale uitvoeringen. Er is mogelijkheid om een deelruimte af te splitsen, de kerk biedt een brede ruimte. Sanitair is aanwezig. Voor ruimer gebruik en bediening (keuken) kan men terecht in de pastorie die daartoe uitgebouwd is, een troef op vlak van onthaal.

Voorzieningen:

Sanitair

Sanitair aanwezig

Verwarming	Stookolie , verwarming met luchtcirculatie
Verlichting	Halogeen
Keukenvoorzieningen	Neen, wel in gebouw vlakbij
Audiosysteem	Ja , werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	LCD scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Beperkt toegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandblussers
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Neen

2.11.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in het centrum van de dorpskom te Waasmont. Het kerkhof ligt buiten het dorp. In de buurt ligt een kleuterschool en de pastorie dat dienstdoet als parochiecentrum. Het verenigingsleven speelt zich daar af. Daar is ook een parking verder parkeergelegenheid in de aanpalende straten. Geen klooster of groter complex in de buurt. Er is een vlotte bereikbaarheid via openbaar vervoer. Waasmont heeft verbindingswegen naar Hannuit en Landen en heeft onmiddellijke aansluiting op de E40.

2.11.4. Actueel gebruik

De kerk is in gebruik voor de eredienst: wk-liturgie en uitvaartdiensten.

De kerk staat ook ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen. Zo bv. kerstconcerten.

Er zijn momenteel geen socio-culturele organisaties in deze deelgemeente die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), de werking van ziekenzorg, het kerststallencomité.

Aantal stoelen (voor kerkgangers):	200
Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	300
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	20-50
Aantal vieringen/maand :	2
Toestand bereikbaarheid:	Ok, aanbrengen van hellend vlak.
Toestand parkingmogelijkheden:	Parking pastorie en aanpalende straten
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Goede akoestiek, heel geschikt voor opvoeringen
Andere vermeldenswaardige elementen:	Kerststal in het koor tijdens de kerstperiode, samen met Walsbets en Wezeren

2.12. Kerk Sint-Jan-De-Doper Walsbets

2.12.1. Identificatie

Naam: Parochiekerk Sint-Jan-de-Doper

Ligging: Wezerenstraat 70 3401 Walsbets (aantal inwoners: 300)

Eigenaar van het gebouw: Kerkfabriek Sint-Pancratius
Zeteladres: Wezerenstraat 297, 3401 Wezeren

Beschermstatuten

Kerk Walsbets

De kerk is bij besluit van 5/5/1959 **beschermd als monument**. (Objectnummer: OB000448)

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1703>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43465>

2.12.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: Pseudo-basiliek, transeptloos met nevenstaande toren. Toren in overgangsstijl, deels romaans, deels gotisch. Beuken en koor zijn gotisch. Uitbreiding naar het westen in 1931.

Het tweebeukig gebouw van het basilicale type vertoont een trapezoidaal grondplan (onregelmatige plattegrond) en is opgetrokken met tufsteen behalve de torenbasis waarvoor kwartsiet gebruikt werd.

Vier traveeën lopen naar de oostzijde uit op een vierkantig koor dat dateert uit de 2de helft van de 13de eeuw.

Aan de zuidzijde is de kooruimte gecantonneerd door een zware toren uit de 13de eeuw. Zijn defensief en militair karakter blijkt uit de licht- en schietgleuven en de muren van 2 m dikte. Samen met de toren van Wezeren was hij grenswachter van de heerlijkheid Montenaken.

De toren heeft drie verdiepingen en is aan de basis met twee spitsbogen opgewerkt.

De torenspits dateert uit de 17de eeuw.

De westelijke uitbreiding in 1931 stond onder leiding van architect C. Bourgault, de grondige restauratie van 1967 onder die van F. Vandendael en R.M. Lemaire.

De kerk werd op drie manieren vergroot zonder aan haar 13de eeuwse karakter te raken: aan de zuidkant werd het gelijkvloers van de toren bij het schip gevoegd door de scheidingmuur open te breken, aan de noordzijde werd een zijbeuk met ingang bijgebouwd en aan de westzijde werd de middenbeuk vergroot.

Het koor behield zijn tongewelf maar de vlakke zoldering van het schip werd nu door een tongewelf vervangen.

In de kerk staat een indrukwekkend blokaltaar (hoofdaltaar) uit de 13de eeuw. Het is vervaardigd uit "tuffeau" van Lincent en is bedekt met een monoliet uitgekraagd altaarblad uit Gobertangestein, afmetingen 2,12 m x 1,06 m.

De biechtstoel en de doopvont dateren uit de 19^e eeuw.

Verder een schilderij voorstellende "*Doopsel van Jezus in de Jordaan*" 18de eeuw, van de hand van de Luikse minderbroeder Hallet.

Eveneens aanwezig is een zeer uitzonderlijk processiekruis dat dateert van rond 1500.

Van belang is ook nog het oude O.-L.-Vrouwbeeld uit begin 19de eeuw.

Waarschijnlijk is dit beeld oorspronkelijk geen Lieve-Vrouwbeeld geweest maar een andere heilige. Men heeft er dan maar een kindje bij gemaakt. Het Lieve-Vrouwbeeld heeft een strenge Spaanse gelaatsuitdrukking terwijl het Kindje Jezus een echt Vlaams Rubenskopje is.

De brandglasramen van 1934 en 1948 zijn creaties van Joep Nicolas uit Roermond en Roger Daniëls uit Sint-Truiden.

Op de eerste verdieping van de toren hangt een klok uit 1770 met het opschrift "Voor dooppeter Nicolas Joseph Van Berwaer, huurder van Janshoven".

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Bouwfysische toestand

De kerk is bouwfysisch beschouwd in slechte staat.

Huidige bouwfysische toestand:	Er is een ruime restauratie nodig: <ul style="list-style-type: none">- Houtwerk en natuurleien daken zijn versleten.- Buitenzijde muren brokkelt af.- Houtwerk binnen moet behandeld worden.- Muren vertonen scheuren.
Rapporten van Monumentenwacht: Data:	Voorlaatste interieurinspectie op 28/1/2016. Bouwkundige inspectie: 2/2/2010 en 11/1/2016
Conclusies Monumentenwacht:	Laatste inspectie op 04/04/2019 met als opmerkingen: <i>De dakbedekking is versleten, de kap is plaatselijk ernstig verzwakt. Enkel een grondige totaalaanpak is aan de orde</i> <ul style="list-style-type: none">-<i>Dakbedekking vernieuwen</i>- <i>De bereikbaarheid en toegankelijkheid van de daken verbeteren: genormeerde ladder- en klimhaken plaatsen</i>-<i>Een torenluik plaatsen</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>De topbekroning restaureren</i> - <i>De bliksembeveiliging van de toren vernieuwen.</i> - <i>De zolders reinigen</i> - <i>De brandveiligheid van uw gebouw verbeteren.</i> - <i>De structurele gebreken aan de kapconstructie herstellen</i> - <i>De bereikbaarheid en toegankelijkheid van de torenspits verbeteren: vaste ladders en bordessen plaatsen.</i> - <i>Vogelwerende netten plaatsen</i>
<p>Investerings: Overzicht van de noodzakelijke of gewenste investeringswerken, beleidsperiode 2020-2025:</p> <p>Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland, beleidsperiode 2026-2031?</p>	<p>Uitgevoerd: Plaatsing hanggoten toren Plaatsing kilgoten, nokbeugels en aansluitingen met opgaand muurwerk Vervanging verweerde afvoerbuizen Herstelling openingen daken en reiniging goten Autonome elektriciteitstoevoer ...</p> <p>Gepland:</p> <p>Uitgebreide restauratiewerken (restauratiedossier werd aangevat op 22 juli 2020, er werd al een architectenbureau aangesteld.</p> <p>Exterieur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - houtwerk daken en natuurleien daken te vernieuwen, - buitenzijde muren (poreuze steen van Lincet) conserveren. - Herstelling scheuren in muren. <p>Interieur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opwaardering houtwerk - Aanpassing verwarming.

Architecturale mogelijkheden

Technieken:

De nutsvoorzieningen zijn deels verbonden met de pastorie, i.h.b. de verwarming met stookolie (warme lucht via luchtextractie). De verwarmingsketel heeft heden nog een prima rendement (cfr onderzoek door bevoegde firma).

Echter: elektriciteit voldoet niet aan voorwaarden, bv. geen aarding van stopcontacten, de afwezigheid van brandbeveiliging en van een alarminstallatie.

Zeer noodzakelijk is de splitsing kerk - pastorie voor wat betreft de verwarming.

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid voor andersvaliden is uitstekend.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Beschermd monument, dus geen uitbreiding mogelijk.

Eén grote kerkruimte met priesterkoor, de sacristie, een groot berglokaal, de trappenhal.

De kerk leent zich vlot voor muzikale uitvoeringen.

Er is geen mogelijkheid om een deelruimte af te splitsen. Geen sanitair of keuken.

Voorzieningen

Sanitair	(Afwezig
Verwarming	Verwarming op stookolie ; warme lucht via luchtextractie
Verlichting	Halogeen ; elektriciteit voldoet niet aan voorwaarden
Keukenvoorzieningen	Mogelijk in nabij gebouw
Audiosysteem	Aanwezig
Beeldscherm(en)	LCD scherm (2024)
Rolstoeltoegankelijkheid	Volledig toegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	neen
Bliksembeveiliging	?
Gsm-operatoren	neen

2.12.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is gelegen aan de rand van Landen, in de kleine dorpskom Walsbets.

Geen kerkhof, school, klooster, of groter complex in de buurt.

Naast de kerk ligt de pastorie uit 1933, waar men terecht kan voor sanitair en keuken, maar deze is momenteel verhuurd.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer is mogelijk, ligt aan de toegangsweg voor Landen.

Er is een ruime parking voor de kerk.

De buurtkerken zijn: de kerken van Wezeren en Waasmont.

2.12.4. Actueel gebruik

De kerk is in gebruik voor de eredienst: doopsels, huwelijksvieringen en uitvaartdiensten. De kerk staat ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen en vormt een uitstekend historisch kader voor zulke evenementen.

Er zijn verschillende sociaal-culturele verenigingen die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk (nu al, maar zeker na de restauratie), m.n. de Geschied- en Heemkundige Kring van Landen, de Academie Beeldende Kunsten Haspengouw, de Cultuurraad Landen, verder enkele regionale koren.

De aanwezige groepen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), de werking van ziekenzorg, het kerststallencomité, de Reuzengilde, jaarlijks de hospitaalridders.

Aantal stoelen (voor kerkgangers):	90 stoelen
Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	Uitbreiding is zeer moeilijk, ofschoon braakliggend terrein vlak naast kerk bestaat.
Toestand bereikbaarheid:	Prima bereikbaar en toegankelijk Bereikbaar met bus (de Lijn)
Toestand parkingmogelijkheden:	Prima mogelijkheid tot parking: grote parking
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	
Andere vermeldenswaardige elementen:	<ul style="list-style-type: none">- Het kerkje past in de historiek van de stad Landen: de oudste stad van Vlaams-Brabant (Pepijn van Landen; Prinsbisdom Luik versus Hertogen van Vlaams-Brabant).- De romaans-gotische architectuur.- Het uitzonderlijke van de toren, los en ter hoogte van het midden van het gebouw, en in zuiver Romaanse stijl.- De kerk is bouwkundig en cultuurhistorisch een PAREL voorbij grenzen.

2.13. Kerk Sint-Amandus Wezeren

2.13.1. Identificatie

Naam: Parochiekerk Sint-Amandus

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ligging: Montenakenstraat 3401 Wezeren (aantal inwoners: 300)

Eigenaar van het gebouw: Stad Landen Stationsstraat 29 3400 Landen

Beheerder van het gebouw: Kerkfabriek Sint Pancratius

Zeteladres: Wezerenstraat 297 3401 Wezeren -Landen

Beschermstatuten

Kerk Wezeren

De kerk is bij besluit van 25/09/1947 **beschermd als monument** (objectnummer: OB000447)

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1734>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43469>

2.13.2. Beschrijving

Typering van het kerkgebouw

Wat is de religieuze en cultuurhistorische betekenis en waarde?

Kerktype: basilicaal, transeptloos met geveltoren. De huidige kerk is een typisch voorbeeld van de romaansgotische overgangsstijl van omstreeks 1200.

Gebouw van tufsteen, volledig opgetrokken tijdens de tweede helft van de 13de eeuw.

Zware romaanse schanstoren, drie beuken van drie traveeën en een rechthoekig koor, geflankeerd door sacristieën.

Gesloten toren met drie verdiepingen, in 1773 met sterke hoeksteunberen gestut.

Ontoegankelijke benedenverdieping, overkluisd met kruisribgewelven voorzien van een fraaie sluitsteen met in reliëf afgebeeld paaslam. De verdiepingen zijn bereikbaar langs trappen in de oost- en zuidwanden. De toren werd in 1981-1982 gerestaureerd.

De beuk is verbonden met de zijbeuken door eigenaardige rondbogen waarvan het profiel eenvormig voortgezet wordt tot op de vloer; kleine, niet naar as gerichte korfboogvensters, onder het vlakke plafond.

In 1705 werd de noordelijke en in 1770 de zuidelijke zijbeuk gesloopt. Zijbeuken heropgebouwd in 1925 op de grondvesten van de oorspronkelijke 18-eeuwse beuken. Neoromaans ingangsportaal.

Twee traveeën diep koor in gotische stijl, op rechthoekig grondplan, gelijkend op dat van Walsbets, voorzien van vijf eenvoudige twee- of drielichtvensters.

Bij de restauratie door architect Dehaies in 1925 (gevelsteen in koor), werd de kerk - sinds de jaren 1700 als zaalkerk opengesteld - opnieuw naar haar oorspronkelijke staat herbouwd. De laatste en voornaamste restauratie, die van 1994-1995 werd in twee fases uitgevoerd. In de eerste fase werd de toren hersteld die, getroffen door een blikseminslag aan een spoedige herstelling toe was. Die restauratie kon bezwaarlijk als geslaagd beschouwd worden door de gekozen stenen en de slechte invoeging ervan.

De tweede fase die een mooier resultaat zou geven, kende haar verloop in 1994 en 1995. De kerk werd volledig hersteld - mede door het feit dat het dossier zo lang had aangesleept. De restauratie gebeurde naar de stijl van 1925, maar hier en daar werd toch afgeweken om nog meer te gaan naar de oorspronkelijke romaansgotische stijl: nieuwe kraagstenen, plafonds, kathedraalbeglazing met zuivere lichtinval.

Rijk aan kunstschaten:

In de kerk bevindt zich een heel bijzonder tufstenen **blokaltaar** (2,12 m x 1,06m), vermoedelijk van romaanse oorsprong. Net onder de mensa zijn 11 rozetten in een nis ingeplant die florale en geometrische motieven voorstellen.

Diverse streekeigen steensoorten van Haspengouwse oorsprong werden als materiaal aangewend: het uitgekraagd altaarblad is een monoliet uit Gobertangestein, voor de plint werd Maastrichtersteen gebruikt, de opstaande wand met inbegrip van de rondboognissen en rozetten, waaronder sculpturale motieven schuilgaan, is tufkrijtsteen, "tuffeau de Lincet".

Het rondboogfries zelf dient als een "Fremdkörper" te worden beschouwd: dit herbruikt materiaal werd eventueel uit het voormalig altaar of uit een absiswand uit dit of uit een naburig kerkgebouw gehaald. Uiteindelijk is de herkomst van dit fries onbekend, tenzij het voor dit bedehuis was ontworpen. Een dergelijke rozet- en nisornamentiek als decoratief gegeven, manifesteert zich echter reeds eeuwen in het landschap der Catalaanse en Asturische kerkgebouwen van Noord-Spanje.

Dit rondboogfries verwijst naar de sacraliteit van de altaarruimte. De manier van bewerken verraden een 11de eeuwse uitvoering. Ze ressembleren derhalve met de nodige omzichtigheid onder de vroeg-Romaanse periode: "le premier art Roman". Het Lombardisch karakter, eigen aan deze periode, spreekt uit het reliëf, uit de strenge regelmaat van de compositie en uit

het sterk benadrukken van het boogfries dat elke rozet omgeeft. Lombardische steenhouwers kwamen trouwens tot in het Rheno-Mosaans gebied sculpteren.

In de toren bevinden zich drie klokken: één van 300 kg uit 1453 met het opschrift "Amandus est nomen meum", een tweede die ons als vergoeding voor oorlogsschade in 1954 werd terug geschonken (was door de Duitsers meegenomen), en tenslotte een derde klok met St.-Gertrudis als naam.

De doopvont uit kalksteen van Hoei, met vier koppen op de kuip, is 16^e-eeuwse Luikse renaissance. De achthoekige kom uit blauwe steen rust op een vierkante sokkel door een zuiltje gekantonneerd. Driekwart van de schacht van deze zuiltjes heeft een schroefversiering waarin bij twee van hen een alternerend noppenmotief is aangebracht. Bovenaan kan een floraal element rond een centrale stam als kapiteel doorgaan. De 4 gebeeldhouwde maskers, samen met watermotief op de zuiltjes, personifiëren de 4 paradijsstromen van Mesopotamië: de Phison, Gehon, Eufraat en de Tigris. Ze refereren naar een wereldwijde evangelisatiethematiek. In wezen zijn dan hier ook de 4 evangelisten symbolisch geduid. Terwijl de kuip naar een laat-Luikse Gotiek verwijst, vertoont de sokkel eerder vroeg-Renaissance kenmerken.

Een **antependium**, nu in het priesterkoor links maar ooit aan het oksaal vastgehecht, stelt in een medaillon Sint-Amandus voor, door florale motieven omringd. Dit houten antependium (2,12 x 0,93 m) werd anno 1706 geschonken door Nicolaas Heeren, schout van Montenaken, en bevat het wapenschild van de schenker.

Het **eikenhouten koorgestoelte** met drie zitplaatsen met opklapbaar zitje, versierd met acanthusblad dateert van rond 1650.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Qua beelden zijn er een **houten piëta** uit de 16de eeuw, *Christus op de koude steen* uit de 15de eeuw, en een houten gepolychromeerd **beeld van Sint-Amandus** uit 1792.

Er zijn een **drietel schilderijen**:

- 1) **Sint-Anna-ten-Drieën en Sint-Dionysius en Schenker**. Vooraan rechts knielt de opdrachtgever Dionysius Collart. Achter hem staat de patroonheilige St.-Denijs van Parijs met hoofd en bisschopsmijter in beide handen, zoals een mirakel het vertelt. Het dateert van voor 1637, het sterfjaar van pastoor Collart.
- 2) De Luikse minderbroeder Hallet schilderde in 1774 **De Kruisafneming**.
- 3) **Onze-Lieve-Vrouw van Smarten**, gemaakt in opdracht van pastoor Scheepers (1718-1739) met aan de onderkant zijn wapen met de spreuk "per crucem vinces".

Een zestal **koperen kandelaars** dateren uit 1756.

In de sacristie staat een prachtige **staande klok** van de Walshoutemse horlogemaker Th.Dumont van rond 1750.

Bovendien zijn er nog verschillende mooie **monstransen, cibories en kelken**.

Achter in de kerk ligt een grafsteen met wapenschild van Willem van Loubbeeck, pastoor van Wezeren in 1749-1788.

Bouwfysische toestand

De kerk verkeert bouwfysisch gezien in heel goede toestand.

Huidige bouwfysische toestand:	Perfect, sinds de laatste volledige restauratie van 1994-1995.
Rapporten van Monumentenwacht:	Het inspectienummer is B33/20134/2015/VB.
Data:	Interieurinspectie: uitgevoerd op 13+14/4/2015. Bouwkundige(exterieur)inspecties: uitgevoerd op 13/8/1998, 27/4/2004 en 11/2/2010.
Conclusies:	Interieurinspectie: - Enkele nodige ingrepen voor de bestrijding van de klopkever, in de steunbalken van het doksaal, in sommige stoelen. Exterieurinspectie: - Geen belangrijke opmerkingen. - Losgekomen leien en verwering van de buitenmuur langs de sacristie oplossen. Conditie score: 82 %.
Investeringen	Uitgevoerd: Onderhoud daken Bestrijding houtworm doksaal Renovatie kerkhof omheining (speciaal ijzerwerk).

Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland? Beleidsperiode 2026-2031?	Gepland: Toegankelijkheid verbeteren door aanleg van een paadje voor rolstoelgebruikers. (Efficiëntere) verwarming Plaatsing voorzetramen ...
---	--

Architecturale mogelijkheden

Technieken:

De nutsvoorzieningen zijn: elektriciteit, water, gas (bulk) voor straalverwarmers.
Aanwezig zijn ook: brandbeveiliging (enkel brandblusapparaten), beveiliging met vensters en deuren met veiligheidssloten, bliksembeveiliging.

De kerk wordt fatsoenlijk verwarmd door een straalverwarming op gas in het middenschip en in het priesterkoor en door een elektrische verwarming via verplaatsbare panelen, alleen in de sacristie is een (elektrische) radiator.

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid voor andersvaliden is uitstekend.

Mogelijkheid tot compartimentering/uitbreiding:

Beschermd monument, dus geen uitbreiding mogelijk.

Eén grote kerkruimte met priesterkoor, de sacristie, een groot berglokaal, de trappenhal.

De kerk leent zich vlot voor muzikale uitvoeringen.

Er is geen mogelijkheid om een deelruimte af te splitsen. Geen sanitair of keuken.

Voorzieningen

Sanitair	Sanitair aanwezig
Verwarming	Verwarming via gas (bulk) (voor straalverwarmers)+ elec radiator
Verlichting	Halogeen
Keukenvoorzieningen	Geen ; wel in gebouw kortbij.
Audiosysteem	Aanwezig
Beeldscherm(en)	LCD scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja , goed toegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Veiligheidssloten Brandblussers aanwezig
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	neen

2.13.3. Situering in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is gelegen aan de rand van de kleine dorpskom van Wezeren.

Het kerkhof ligt rond de kerk. Er is geen school, klooster, of groter complex in de buurt.

Naast de kerk ligt de pastorie het Kerckehuys. Daar kan men terecht voor onthaal in de gemeenschapsruimte en keuken.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer is mogelijk. De kerk ligt dicht bij de verbindingsweg

N80 tussen Walshoutem/Hannuit en Gingelom/St.-Truiden en op de weg naar Montenaken.

Er is een parking voor de kerk.

De buurtkerk is de kerk van Walsbets.

2.13.4. Actueel gebruik

De kerk is in gebruik voor de eredienst: wk-liturgie, uitvaartdiensten, huwelijksvieringen en doet dienst als doopkerk. De kerk staat ter beschikking voor occasioneel gebruik voor culturele activiteiten zoals tentoonstellingen, voordrachten, muziekopvoeringen, mits een gebruiksovereenkomst te tekenen en met respect voor het normale religieuze gebruik van de parochiekerk. Zij vormt een uitstekend historisch kader voor zulke evenementen, zoals bv. Festival van Vlaanderen.

Er zijn geen socio-culturele organisaties die belangstelling tonen voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

De aanwezige groepen zijn: de parochieploeg (sectorploeg), de werking van ziekenzorg, het kerststallencomité met de jaarlijkse Kerststallenactie (van 25/12 tot 6/1), het Broederschap St.-Amandus met een jaarlijkse daguitstap naar een Amanduskerk en een levendige verering tot de H.Amandus in de noveenweek en het Straatcomité dat zorgt voor een jaarlijks Wezerenfeest.

Aantal stoelen (voor kerkgangers): Mogelijke capaciteit van de kerk: (uitbreidingsmogelijkheid)	80 130 (zijbeuken en priesterkoor)
Gemiddeld aantal kerkgangers (gewone zondag):	20-40
Aantal vieringen/maand: Aantal vieringen jaarbasis:	Minstens 2 (op zaterdagavond)
Toestand bereikbaarheid	Optimaal.
Toestand parkingmogelijkheden:	2 parkings: in de Wezerenstraat en in de Montenakenstraat
Specifieke elementen van de kerk (in praktisch gebruik):	Volledig gelijkvloers, Geen trappen of andere hindernissen.
Andere vermeldenswaardige elementen	De kerk wordt graag gekozen als huwelijkskerk. Er is de St.-Amandusnoveen voor de talrijke pelgrims en leden van de Broederschap. Elk jaar met Kerstmis wordt 14 dagen lang een Hummeltjesstal voor de talrijke bezoekers opengesteld (kerststallententoonstelling) met gelegenheid tot consumeren van taart en koffie.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

PASTORAAL-KERKELIJKE VISIE OP GEBRUIK VAN DE KERKEN

Welke is de pastoraal-kerkelijke visie op het gebruik van de kerken in de gemeente Landen?

De aanleiding tot een kerkenbeleidsplan is gegroeid vanuit verschillende redenen:

- * Rationalisatie vanuit het bisdom en de overheid: schaalvergroting.
- * Liturgisch aanbod geografisch richten en vieringen in de federatie spreiden om zoveel mogelijk mensen te bereiken.
- * Het 'kerkvolk' vermindert doorheen de jaren: de geloofsgroepen worden kleiner. Het aantal kerkelijke bedienaars vermindert ook.
- * Liturgische reden: Vieren moet zinvol en aangenaam blijven, de gemeenschappen samenbrengen, vieren vanuit eenzelfde geloof.
- * Financiële luik: besparingen, de druk vanuit de overheid (o.a. gemeente) wordt steeds groter om gebruik van het patrimonium aan te passen aan de noden (maatschappelijke relevantie).
- * Medewerkers: onze parochiemedewerkers zijn al jaren bezig, nieuwe krachten bieden zich moeilijk aan.
- * Zoeken naar meervoudige functies in gebruik van het kerkgebouw voor de eredienst: Valorisatie (initiatieven met respect voor het normale religieuze gebruik van de parochiekerk), medegebruik door andere erediensten, nevenbestemming (multifunctioneel gebruik in de tijd of gedeeld gebruik in de ruimte) of herbestemming na onttrekking van de eredienst.
- * De vraag om een lokaal gedragen langetermijnvisie aan te bieden voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de eredienst op het grondgebied van de gemeente.

Het bisdom wenst het vicariaat te reorganiseren in nieuwe pastorale zones: fusie van parochies tot nieuwe grotere parochies en die samen als zone bij voorkeur samenvallen met de gemeentegrenzen.

Voor de gemeente Landen betekent dit -in deze fase- dat de bestaande (resterende) 12 kerken zijn opgedeeld in de 3 pastorale zones, nm. Landen Noord (5), Landen Centrum (4) en Landen Zuid (3).

Deze indeling in 3 parochies geeft het volgende toekomstbeeld van kerken per parochie:

Landen Noord: 2 kerken = Laar en Overwinden.

Landen Centrum: 2 kerken = Neerlanden en St.-Gertrudis.

Landen Zuid: 3 kerken = Waasmont, Walsbets en Wezeren

De invulling naar de toekomst toe gebeurt dus vanuit de sectorindeling noord - centrum - zuid.

Het verminderen van het aantal cultusgebouwen dringt zich op, al beseffen wij dat met de huidige invulling en gebruik der kerken het meest aantal mensen bereikt wordt in de huidige parochiegemeenschappen.

De verscheidenheid aan kleine en grote kerken in Landen is een enorme rijkdom en wordt op cultureel-historisch en toeristisch vlak veel te weinig benut, in combinatie met de unieke gegevenheid die de heerlijke streek als Haspengouw en het landelijke Landen biedt.

Het huidig gebruik van de kerken is dankzij zijn talrijke vrijwilligers ook de goedkoopste: de vrijwilligers (die helaas minder en minder in aantal zijn) ijveren dagelijks voor het beheer en het behoud van het patrimonium.

De keuze welke kerken verder te bedienen en welke niet, of welke kerken in aanmerking komen voor een nevenfunctie of herbestemming is gebaseerd op een aantal criteria:

- * de Sint-Gertrudiskerk blijft de centrumkerk in Groot-Landen,
- * daarbij ook letten op voldoende geografische spreiding van kerken,
- * het gegeven van de afstand en nabijheid van kerken in elkaars buurt,
- * de aanwezigheid van een minimum aan sociaal weefsel en vrijwillige parochiemedewerkers; een zeer grote beslissende factor in dit nieuwe kerkenbeleidsplan.
- * de mogelijkheid om aan nieuwe of verdere parochieopbouw te doen,
- * de vlotheid om tot een her- of nevenbestemming voor een kerkgebouw te komen,
- * de eigendomstitel van de kerk,
- * de historiciteit van elke kerk.

3.1.1. Inventaris vanuit de pastorale realiteit

Bundeling van de inventaris van de kerkgebouwen (deel 2) met de pastoraalkerkelijke visie (deel 3): hoe zullen de kerken in de toekomst worden gebruikt.

KERK	Enkel Eredienst	Valorisatie	Medegebruik voor andere erediensten (kath. of christelijke geloofs- gemeenschappen)	Neven- bestemming - multifunctioneel: in de tijd - gedeeld gebruik: in de ruimte	Her- bestemming
Attenhoven					X
Eliksem					X
Ezemaal					X
Laar		X			
Neerwinden					X
Neerlanden		X		X	
Overwinden		X			
Rumsdorp					X
Sint-Gertrudis		X		X	
Sint-Norbertus					X
Waasmont		X		X	
Walsbets		X		X	
Wezeren		X			

3.1.2. Per kerk

SECTOR LANDEN CENTRUM: fusieparochie Sint-Gertrudis

3.1.2.1. Landen: Sint-Gertrudiskerk

Gebruik in de toekomst

De kerk Sint-Gertrudis blijft voorbehouden voor de eredienst, met valorisatie.

Zo kan de kerk ter beschikking gesteld worden voor andere sociaal-culturele evenementen zoals kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen, gericht op maatschappelijke doelstellingen die niet ingaan tegen het christelijk geloof.

- Het is de centrumkerk waar alle gewone weekends liturgie voorzien wordt.
- Centrale ligging in het centrum van Landen
- De grote ruimte die plaats biedt aan ongeveer 500 aanwezigen.
- Infrastructuur werd volledig aangepast: elektriciteit en verlichting, toegankelijkheid via centrale ingang met 2 schuifdeuren, nieuwe centrale verwarming, parkeermogelijkheden werden uitgebreid via gebruik Gertrudishof en overeenkomst om parking Carrefour te gebruiken, bij speciale gelegenheden.

Omwille van zijn grootte wordt een gedeeld gebruik overwogen: zijbeuken in te richten als aparte compartimenten voor multifunctioneel gebruik.

Taak voor de kerkraad om te zoeken naar verder mogelijke compartimentering.

De kerk zal dan in de toekomst multifunctioneel gebruikt kunnen worden, zolang dit niet in strijd is met het religieus karakter van dit godshuis.

Investerings:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn nu reeds gepland ?	Plaatsing mindervaliden toilet. Restauratie kruiswegpanelen (in fases) Herstelling gezakte steunstenen in rosas.
Of in beleidsperiode 2026-2031?	Herstelling dak. (hoogdringend); Plaatsing zonnepanelen (in onderzoek). Behandelen van opstijgend vocht. Compartimentering onderzoeken doorvoeren. Verfwerken (buitendeuren, ijzerwerk, binnenzijde)

3.1.2.2. Landen : Sint-Norbertuskerk

Gebruik in de toekomst

De kerk van St.-Norbertus kwam al in aanmerking voor een volledige herbestemming, (desaffectatie nog aan te vragen) en dus stopzetting eredienst:

- Er zijn reeds 3 grotere kerken in Landen centrum aanwezig.
- De kerkraad opteerde voor een verkoop aan de Orthodoxe gemeenschap die momenteel de kerk in gebruik heeft voor haar wekelijkse diensten. Hiervoor betaalt zij al 5 jaar huur. De gemeenschap heeft haar financiële mogelijkheden onderzocht en kan niet overgaan tot een aankoop. De kerkraad is volop bezig met een erfpachtprocedure, waarin de Orthodoxe gemeenschap de kerk voor een periode van minstens 30 jaar in erfpacht krijgt, mits een cijns te betalen, waarvan een percentage terugbetaald wordt aan de erfpachthouder mits voorlegging van facturen, die aantonen dat instandhoudingswerken worden uitgevoerd. De erfpacht zal ook uitdrukkelijk vermelden dat de erfpachthouder (orthodoxe gemeenschap) verantwoordelijk is voor het volledig onderhoud van het gebouw, dus ook de grote investeringen indien nodig.

In afwachting van een verder verloop van de procedure, zorgt de kerkraad voor de 'bewaring' van het gebouw, als een goede huisvader.

Investeringen

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Overzicht van de noodzakelijke of gewenste investeringswerken, beleidsperiode 2025-2031:	Werken aan toren en dakkapellen/ in fase. Torenbalken aan vervanging toe. Investeringen zijn ten laste van erfpachthouder.
--	--

3.1.2.3. Attenhoven: Kerk Sint-Pietersbanden

Gebruik in de toekomst:

De kerk van Attenhoven zal in de toekomst overgaan naar een herbestemming. De enorm lage vrijwilligerswerking, waardoor alles op de schouders van één persoon terecht komt, is niet meer houdbaar. De weinige doop -en huwelijksceremonies, die jaarlijks plaatsvinden, kunnen worden opgevangen in de nabijgelegen H. Magdalenakerk van Neerlanden.

De afbouw van de liturgische werking, die nu nog 2 wk vieringen voorziet op zaterdagavond, zal geleidelijk gebeuren en deze weekend-vieringen zullen in de pastorale zone of fusie-parochie worden opgevangen in een andere kerk.

De verkoop van de pastorie alsook de nieuwe 'eigenaarstitel', die de stad Landen zou toekomen maken dat deze kerk voor nieuwe initiatieven vanuit de stad kan worden aangewend. Het feit dat het een beschermd monument is zal deze kerk in de toekomst zeker nieuwe herbestemming krijgen die haar alle eer aan doet.

Zij werd in 2014 geklasseerd als beschermd monument, bezit een geklasseerd orgel en behoort tot een erkend dorpsgezicht.

Investeringsen

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn er nodig / reeds gepland, beleidsperiode 2020-2025?	Grondige restauratie is nodig: invoegen van de zijbeuken en koorgedeelte. Vernieuwing verlichting. Toegankelijkheid: aanbrengen vast hellend vlak
--	---

3.1.2.4. Neerlanden: Heilige Maria Magdalenakerk

Gebruik in de toekomst

Er was een de stopzetting in oktober 2014 van alle erediensten in de kerk tot na de restauratie in functie van de veiligheid. Deze zal eerstdaags worden aangepakt en gezien de verplichting dit beschermd monument te onderhouden, wil de kerkraad het gebouw terug gebruiken voor de eredienst.

Het voorgenomen doel is om de kerk te Neerlanden te valoriseren als doop – en huwelijkskerk en tot een herbestemming over te gaan met gedeeld gebruik (museumkerk en mogelijkheid tot eredienst).

Voorstel aan de bisschop: de kerk wordt volledig gevaloriseerd en de desaffectatie wordt niet aangevraagd.

Voor een ruimere context en situering, lees o.a. raadsbesluit hieronder:

Verslag College van burgemeester en Schepenen in zitting van 19 mei 2016:

PUNT 25 - PATRIMONIUM - CULTUUR & ERFGOED - RESTAURATIE KERK VAN NEERLANDEN (HEILIGE MARIA MAGDALENA) - UITBOUW NAAR EEN MUSEUMKERK - STAPPENPLAN

HET COLLEGE,

Gelet op de bepalingen van het gemeentedecreet;

Gelet op het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;

Gelet op het decreet van 07 mei 2004 over de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten;

Gelet op het Onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013;

Gelet op het Onroerend erfgoedbesluit van '16 mei 2014;

Gelet op de omzendbrief van het Agentschap Binnenlands Bestuur van 12 februari 2010 over de vervreemding van onroerende goederen;

Gelet op de omzendbrief van het Agentschap Binnenlands Bestuur van 28 maart 2014 over de subsidies voor gebouwen van de eredienst, georganiseerde vrijzinnigheid en crematoria;

Gelet op de richtlijnen van de Vlaamse bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken van 08 november 2012;

Gelet op ons beleidsprogramma 2013 - 2018, afdeling Erfgoed en Toerisme;

Gelet op de ontwikkeling van een kerkenplan door het centraal kerkbestuur van Landen;

Gelet op het koninklijk besluit van 12 oktober 1981 houdende bescherming van 33 orgels in Vlaams-Brabant waaronder het orgel in de Sint-Aldegondiskerk (Heilige Maria Magdalenakerk), gewijzigd door het ministerieel besluit van 19 december 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 24 mei 1994 houdende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten waarin de dorpskern van Neerlanden, meer bepaald de Sint-Aldegondiskerk, de pastorie, de abdijhoeve met indrukwekkende tiendeschuur en hun onmiddellijke omgeving in zijn opgenomen;

Gelet op het ministerieel besluit van 07 april 1995 houdende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten (o.a. de bescherming als monument van de Maria Magdalenakerk, met inbegrip van de kerkhofmuur, de arduinen trappen en het meubilair in de Bergstraat te Neerlanden);

Overwegende dat de Heilige Maria Magdalenakerk van oudsher een traditionele en historische band heeft met Neerlanden (gebouwd tussen 1659 en 1760 en sindsdien centrum van het dorpsleven);

Overwegende de geografische inbedding van de kerk in het landschap, waarbij de kerk het gehele ommeland domineert;

Overwegende de erfgoedwaarde die in kerk aanwezig is, door onder andere een uniek koor- en sacristiegedeelte, een bijzonder altaarstuk, een antiek hardstenen doopvont, een 18^e eeuwse orgel en vele sculpturen en schilderijen;

Overwegende het laatste beschermingsbesluit waarbij de historische en architectuurhistorische waarde van de kerk, de trappen en het meubilair werd omschreven als een stilistisch heterogeen ensemble dat het beschermen meer dan waard is;

Overwegende het ontwerp van kerkenplan, waar met betrekking tot de voornoemde kerk het volgende wordt bepaald: stopzetting eredienst tot na de restauratie en dit in functie van de veiligheid; doel: nevenbestemming met gedeeld gebruik: museumkerk + mogelijkheid tot eredienst;

Overwegende het betoelagingsysteem zoals bekrachtigd door het onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013; waarbij er voor de stad een gebruikelijk premiepercentage van 40% is ongeacht de procedure die men kiest én een verhoogde erfgoedpremie wanneer men over een goedgekeurd beheersplan beschikt;

Overwegende dat de stad voor de opmaak van bovenvermeld beheersplan een onderzoekspremie, die 80% van de kosten kan dekken met een maximum van 25.000 €, kan aanvragen;

Overwegende het voorstel na overleg met agentschap onroerend erfgoed en de kerkfabriek op 28 april 2016, waar het volgende werd bevestigd: Indien het monument bestemd is voor de erkende eredienst en er minstens 45 erediensten per jaar plaatshebben dan heeft de kerkfabriek recht op de verhoogde erfgoedpremie van 80%. Dit zal in de praktijk niet meer het geval zijn door desaffectatie. Indien het monument erkend wordt als een open erfgoed dan heeft de kerkfabriek ook recht op de verhoogde erfgoedpremie. De voorwaarden zijn opgesomd in het voornoemde erfgoeddecreet;

Overwegende dat dit eerste voorstel praktisch niet haalbaar is;
Overwegende dat er daarom een aangepast en gefinaliseerd voorstel werd uitgewerkt, waarin zes krachtlijnen zijn opgenomen:

1. De kerkfabriek zal zelf het beheersplan laten opstellen door de architectengroep PSK, Tiensesteenweg 112, 3800 Sint-Truiden. Deze architectengroep werd al in 1992 aangesteld door de kerkfabriek om de restauratieplannen uit te tekenen. Zij ontvangt hiervoor van de Vlaamse overheid een premie van max. 25.000 € of 80% van de aanvaarde kostenraming (ondezoekspremie);
2. De stad kan steeds aanspraak maken op een verhoogde erfgoedpremie van 80% wanneer ze eigenaar is van de kerk. De stad kan de kerk, inclusief het aangrenzende kerkhof en omheining aankopen tegen één symbolische euro (1 €). De akte zal worden verleden door de burgemeester en met in achtneming van de bepalingen uit het erfgoeddecreet;
3. De stad neemt de overeenkomst van 01 april 1992, afgesloten tussen de kerkfabriek en de architect, Guido leven (nu architectengroep PSK nv - Hugo Velaers) over.
4. Het is de bedoeling dat de kunstschaten van andere herbestemde kerken op het grondgebied van Landen gecentraliseerd worden in deze kerk;
5. De stad richt een stuurgroep op onder leiding van de schepenen van Erfgoed;
6. De latere uitbating van het monument kan dan eventueel gebeuren samen met de Geschied- en Heemkundige Kring, de kerkfabriek, de vzw Beschermd Comité Neerlanden en de uitbaters van de Beekhoeve;

Overwegende dat de restauratiekost berekend door architectengroep PSK nv op 08 april 2013 als volgt geraamd wordt:

- i. de gevels en de daken: 1.243.595,65 €, inclusief BTW;
 - ii. de aanleg van de trapheuvel en het hellend vlak: 311.100,00 €, inclusief BTW;
- Overwegende dat de totale erelonen geraamd worden op 223.864,88 €, inclusief BTW;

Overwegende dat de nodige kredieten momenteel voorzien zijn in het budget en de meerjarenplanning van de kerkfabriek en de stad; dat indien de stad de renovatiekosten zal bekostigen deze kredieten herschikt moeten worden;

Overwegende dat de vzw Beschermd Comité Neerlanden ongeveer 40.000 € zal schenken aan de stad als bijdrage in de renovatiekosten;

Overwegende dat deze gelden werden opgehaald tijdens de feesten voor de restauratie van de kerk in de jaren 2000 en volgende;

Gelet op de positieve adviezen van de betrokken diensten;

Na beraadslaging,

BESLUIT: met algemeenheid van stemmen:

Artikel 1. Kennis te nemen van de stand van zaken betreffende het restauratiedossier van de kerk van Neerlanden (Heilige Maria Magdalenakerk) en van de raming van de renovatiekosten (werken + erelonen), opgesteld door de architectengroep PSK van 08 april 2013.

Art.2. In te stemmen met het voorgestelde plan van aanpak om een restauratiedossier op te starten en om de kerk, het interieur, het kerkhof, de omheining en de trappenpartij te verwerven tegen één symbolische euro (1 €).

Art. 3. De pastoor en de kerkfabriek te verzoeken om het ontwerp van kerkenplan aan te passen en de desaffectatie aan te vragen waardoor deze kerk herbestemd kan worden als museum "ÉN' waarin tijdelijke tentoonstellingen, lezingen en muziekrecitals worden georganiseerd.

Art. 4. De overeenkomst tussen de kerkfabriek Heilige Maria Magdalena Neerlanden en de architectengroep PSK, gevestigd te 3800 St.-Truiden, Spoorwegstraat 31, van 01 april 1992 over te nemen.

Art. 5. Een stuurgroep onder leiding van de schepen van Erfgoed op te richten om dit toeristisch project te begeleiden en te kaderen in het toeristisch beleid van de stad. De volgende leden aan te duiden om te zetelen in de stuurgroep: (a) de burgemeester; (b) de schepen van Patrimonium; (c) de schepen van Erediensten' (d) de schepen van Ruimtelijke ordening; (e) een vertegenwoordiger van de kerkfabriek; (f) de voorzitter van de Geschied- en Heemkundige Kring; **Art. 6.** De nodige kredieten te herschikken bij de eerstvolgende wijziging van het meerjarenplan van de stad.

Art. 7. De stadssecretaris aan te duiden als keyholder voor dit project. Het diensthoofd Vrije Tijd, de deskundige Patrimonium, het diensthoofd Burgerzaken en het groepshoofd Ruimte & Omgeving aan te duiden om dit project mee ambtelijk te ondersteunen.

Voor eensluidend afschrift: getekend door burgemeester en secretaris.

Dit besluit van het college dient nog verder behandeld te worden, zeker wat betreft het kunstpatrimonium en de roerende goederen in de kerk en uit andere kerken, waarvan de kerkfabrieken eigenaar zijn.

In afwachting van een verder verloop van de procedure, zorgt de kerkraad voor de 'bewaring' van het gebouw, als een goede huisvader.

Investerings:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Overzicht van de noodzakelijke of gewenste investeringswerken, beleidsperiode 2026-2031	Oude restauratiedossier zal worden heropgenomen voor de restauratie van de dringende werken met betrekking tot de stabiliteit en veiligheid. Volledig restauratiedossier moet worden herbekeken.
---	---

3.1.2.5. Kerk Sint-Martinus Eliksem

Gebruik in de toekomst

De kerk van Eliksem zal in de toekomst overgaan naar een herbestemming. De enorm lage vrijwilligerswerking, waardoor alles op de schouders van van één à twee personen terecht komt, is niet meer houdbaar. De weinige doopvieringen, die jaarlijks plaatsvinden, kunnen worden opgevangen in de nabijgelegen Sint-Trudokerk te Laar.

De afbouw van de liturgische werking, die nu nog 2 wk vieringen voorziet op zondagvoormiddag, zal geleidelijk gebeuren en deze weekend-vieringen zullen in de pastorale zone of fusie-parochie worden opgevangen in een andere kerk.

De kerk bezit een beschermd orgel. De kerk zou kunnen overgaan naar het privaat patrimonium en kunnen dienstdoen als archiefruimte voor de parochie Noord.

Investeringsen

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

<p>Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland? Beleidsperiode 2020-2025? 2026-2031</p>	<p>Zie besluiten verslag Monumentenwacht.</p> <p>Restauratie Martinusbeeld Restauratie galmgaten => houtwerk vernieuwen Bouw sanitair blok.</p> <p>De uitvoering van deze werken zal ifv de nieuwe herbestemming verder worden bekeken.</p>
---	--

3.1.2.6. Kerk Sint-Aldegonde Ezemaal

Gebruik in de toekomst

Er is momenteel geen gebruik meer van de kerk als gebouw omwille van stopzetting eredienst sinds oktober 2014. Er zijn geen sociaal-culturele organisaties in deze deelgemeente die belangstelling hebben voor het valoriseren of meer permanent gebruiken van de kerk.

Het gebouw is eigendom van de kerkfabriek maar het staat op grond van de stichting. De kerkraad denkt hier aan een verkoop.

3.1.2.7. Kerk Sint-Trudo Laar

Gebruik in de toekomst

De kerk van Laar blijft behouden voor de eredienst:

- Zij vormt samen met de Tiendschuur en de pastorie een mooi geheel.
 - Centrale ligging in Landen Noord.
 - De kerk behoort tot het waardevol erfgoed, heeft een beschermd orgel en ligt in een beschermd dorpsgezicht.
 - De hoge religieus en cultuurhistorische waarde, zijn een pluspunt.
 - Er is een serieuze restauratie achter de rug (2004-2005)
 - De Tiendschuur als parochiecentrum ligt naast de kerk wat tal van mogelijkheden biedt.
- Tevens komt de kerk in aanmerking voor een valorisatie: het occasioneel ter beschikking stellen voor andere sociaal-culturele evenementen zoals kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen, verzoenbaar met de eigenheid van de christelijke gebedsruimte.

Investerings:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland? Beleidsperiode 2020-2025? 2026-2031	Aan de stad vragen om het hellend vlak (achterkant kerk) aan te passen voor rolstoelen. Muren behandelen tegen opstijgend vocht. Bouw sanitair blok
--	---

3.1.2.8. Kerk Heilig-Kruis Neerwinden

Gebruik in de toekomst

De kerk van Neerwinden blijft NIET behouden voor de eredienst en zal overgaan naar een herbestemming.

Het grote binnenschip = zaalgedeelte kan voor meerdere doeleinden gebruikt worden.

De kerkraad bekijkt de mogelijkheden.

De enorm lage vrijwilligerswerking, waardoor alles op de schouders van één à twee personen terecht komt, is niet meer houdbaar.

De afbouw van de liturgische werking, die nu nog 2 wk vieringen voorziet op zondagvoormiddag, zal geleidelijk gebeuren en deze weekend-vieringen zullen in de pastorale zone of fusie-parochie worden opgevangen in een andere kerk nl. in Sint-Trudo Laar of Sint-Wivina Overwinden.

Investeringsen:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland? Beleidsperiode 2020-2025?	Sanitaire blok voorzien, keuken inrichten. Aanpassing plafond en elektriciteit (O.a. verlichting).
2026-2031	De uitvoering van deze werken zal i.f.v. de nieuwe herbestemming verder moeten worden bekeken.

3.1.2.9. Kerk Sint-Wivina Overwinden**Gebruik in de toekomst**

De kerk van Overwinden blijft bestemd voor de eredienst, met een valorisatie: het occasioneel ter beschikking stellen voor andere socio-culturele evenementen. Hieronder vallen bijvoorbeeld rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen. Deze dienen verzoenbaar te zijn met de eigenheid van een christelijke gebedsruimte.

- Zij is momenteel wekelijks in gebruik voor de eredienst.
- Er is nog een goede opkomst voor de vieringen.
- Er zijn de jaarlijkse/bijzondere vieringen rond de H.Hubertus en de noveenweek ter ere van de H.Aldegondis.
- Zij komt in aanmerking als 'stiltekerk' en plaats voor aanbidding.

Er is ook de uitdrukkelijke vraag om de oorspronkelijke benaming van de kerk St.-Aldegondis (i.p.v. St.-Wivina) aan te nemen: de jaarlijkse verering, een eigen St.-Aldegondisaltaar, het waardevolle historische beeld van St.-Aldegondis uit 17de eeuw, de St.-Aldegondisstraat in Overwinden. Zij is de enige overblijvende kerk van de drie kerken in Landen, nm. in Overwinden, Ezemaal en Neerlanden, die oorspronkelijk genoemd zijn naar deze H. Aldegondis.

Er is dus geen verwarring meer mogelijk. En nu wij toch grondig aan het wijzigen zijn ..

Investeringsen:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland? Beleidsperiode 2020-2025?	Kerkomgeving, toegang en kerkhof heeft grondige opknapbeurt nodig.
2026-2031	Vernieuwing dakgedeelte aan de linkerzijde Plaatsing van loopbruggen Toegankelijkheid van toren bewerkstelligen.

	Kerkomgeving, toegang en kerkhof heeft grondige opknapbeurt nodig. Bouw sanitair blok.
--	---

3.1.2.10. Kerk Sint-Gillis Rumsdorp (Kapelarij Sint-Egidius)

Gebruik in de toekomst

Door de ruil met de kerk van Wange wordt deze kerk eigendom van de kerkraad Sint-Aldegondis. De kerk van Rumsdorp is al gedesaffecteerd.

De kerk wordt momenteel gebruikt door de Protestants Evangelische kerk via een gebruiksvergoeding.

De KR Sint-Aldegondis is vragende partij om met de Protestants-Evangelische kerk tot een Erfpachtovereenkomst te komen.

Investerings:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland? Beleidsperiode 2020-2025?	Voorlopig geen!!
---	------------------

3.1.2.11. Kerk Sint-Pancratius Waasmont

Gebruik in de toekomst

De kerk van Waasmont blijft bestemd voor de eredienst, met valorisatie onder de vorm van het occasioneel ter beschikking stellen voor andere socio-culturele evenementen. Hieronder vallen bijvoorbeeld rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen. Deze dienen verzoenbaar te zijn met de eigenheid van een christelijke gebedsruimte.

De kerk is voldoende ruim om plaats te bieden aan voldoende gelovigen voor speciale vieringen (Kerstviering, Paaswake, ...) en is tegelijkertijd ook kleinschalig genoeg voor meer intieme vieringen. Nevenbestemming in ruimte kan verder worden onderzocht, ofschoon op dit ogenblik geen voorstellen in die zin bestaan.

De kerststal die jaarlijks rond de kerstperiode in het koor wordt opgebouwd, is een toeristische trekpleister tezamen met de kerstallen van Walsbets en Wezeren.

Investeringsen:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

<p>Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland, beleidsperiode 2026-2031?</p>	<p>Gepland:-Dak</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) Dakwaterafvoer controleren en leegmaken/herstellen 2) De voeg tussen de lodenslabben en opgaand metselwerk herstellen 3) Proper maken van de torenzolder en dichten van de galmgaten met vogelwerende netten <ul style="list-style-type: none"> 1. Draagstructuur en overspanning 1) Alle ijzeren onderdelen reinigen en schilderen 2) Gecementeerde hoekketting herstellen/verwijderen en muurwerk verstevigen 2. Schrijnwerk en beglazing <p>Houten buitenschrijnwerk (3 deuren+vensters sacristie)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) Sacristie : Houten raamkaders met glas-in-loodbeglazing herstellen en schilderen
--	--

	2) Voorzetbeglazing herstellen 3) 4) Dakkapellen kerk herstellen/vernieuwen 4) -Overige 5) 1) Herstel afgebroken klepel klok 6) 2) Aanleg hellend toegangsvlak
--	--

3.1.2.12. Kerk Sint-Jan-de-doper Walsbets

Gebruik in de toekomst

De kerk van Walsbets blijft bestemd voor de eredienst, met valorisatie onder de vorm van het occasioneel ter beschikking stellen voor andere socio-culturele evenementen. Hieronder vallen bijvoorbeeld rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen. Deze dienen verzoenbaar te zijn met de eigenheid van een christelijke gebedsruimte. De kerk van Walsbets is een architecturale parel, maar een grondige restauratie dringt zich op. De kerkraad Sint-Pancratius startte het dossier hiervan op en er zijn zeer concrete plannen voor verdere uitvoering van dit dossier. In het kader van een nevenbestemming is het belangrijk om aan te stippen dat de nutsvoorzieningen van de kerk zich (gedeeltelijk) in de pastorie bevinden. Voor een eventuele nevenbestemming van deze kerk hebben een aantal verenigingen in het verleden reeds interesse betoont en deze piste zal dus verder worden onderzocht en eventueel ook worden uitgevoerd.

Investerings:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?

Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland, beleidsperiode 2026-2031?	Gepland: Uitgebreide restauratiewerken (restauratiedossier werd aangevat op 22 juli 2020, er werd reeds een architectenbureau aangesteld. Exterieur: - houtwerk daken en natuurleien daken te vernieuwen, - buitenzijde muren (poreuze steen van Lincent) conserveren. - Herstelling scheuren in muren. Interieur:
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Opwaardering houtwerk - Aanpassing verwarming.
--	---

3.1.2.13. Kerk Sint-Amandus Wezeren

Gebruik in de toekomst

De kerk van Wezeren blijft bestemd voor de eredienst, met valorisatie onder de vorm van het occasioneel ter beschikking stellen voor andere socio-culturele evenementen. Hieronder vallen bijvoorbeeld rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen. Deze dienen verzoenbaar te zijn met de eigenheid van een christelijke gebedsruimte.

De kerk is een architecturale parel en verkeert door een uitgebreide restauratie in de jaren 1995 in zeer goede staat. De kerk is erg in trek voor doopsels en huwelijken en geschikt voor meer intieme (weekend)vieringen. De kerststal die jaarlijks in de kerk wordt opgetrokken, is een toeristische trekpleister. Mits de nodige hulp van vrijwilligers kan deze kerk liturgisch blijven meedraaien met de weekend-diensten binnen de federatie.

Investeringsen:

Welke investeringen zijn er nodig om dit gebruik mogelijk te maken?
Zijn deze investeringen conform de (toekomstige) bestemming van de kerk?

<p>Welke investeringen zijn er nodig/ reeds gepland, beleidsperiode 2026-2031?</p>	<p>Gepland:</p> <p>Toegankelijkheid verbeteren door aanleg van een paadje voor rolstoelgebruikers.</p> <p>(Efficiëntere) verwarming</p> <p>Plaatsing voorzetramen</p>
---	---

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Door de 3 kerkraden en i.s.m. CKB en CBS zal worden verder gewerkt aan de uitvoering van deze toekomstige invullingen van de verschillende kerkgebouwen.

Zoals vaak wordt gesteld is het historisch gebouw dat er staat en onttrokken wordt aan de eredienst en liturgische activiteiten, niet zomaar weg te werken of te vervangen. Welke invulling het kerkgebouw kan krijgen of moet krijgen moet nu nog meer dan voorheen een dagelijkse zorg uitmaken van de eigenaars en beheerders.

De afbouw van de liturgische vieringen in de verschillende kerken zal een geleidelijk proces zijn dat in de loop van de periode van dit kerkenbeleidsplan zal moeten gerealiseerd worden. Sommige ideeën of mogelijke invullingen zijn al verder gevorderd dan anderen, maar moeten zeker nog concreet worden uitgewerkt in de loop van de volgende jaren.

Dit kerkenbeleidsplan wil daar een sterke aanzet toe zijn, maar zal niet van vandaag op morgen te realiseren zijn. Een mogelijke nieuwe of andere invulling van een kerk kan in de toekomst natuurlijk altijd worden overwogen in functie van nieuwe veranderende elementen. In die context is dit kerkenbeleidsplan dan ook besproken, aangepast en geschreven. Het liturgisch gebruik van onze kerkgebouwen moet, waar mogelijk een prioriteit blijven, terwijl conservering en onderhoud van onze historische (kerk)gebouwen een blijvende zorg moeten zijn.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

BESLUIT: OVERZICHT BESTEMMING KERKEN

Herbestemming, met stopzetting eredienst:

Ezemaal: Kerk Sint-Aldegondis (reeds in vorig kerkenbeleidsplan)

Rumsdorp: Kapel Sint-Gillis (reeds in vorig kerkenbeleidsplan) -reeds gedesaffecteerd.

Landen: Kerk Sint-Norbertus (reeds in vorig kerkenbeleidsplan)

Attenhoven: Kerk Sint-Pieters-Banden

Neerwinden: Kerk Heilig Kruis

Eliksem: Kerk Sint-Martinus

Eredienst, met valorisatie:

Laar: Kerk Sint-Trudo

Overwinden: Kerk Sint-Wivina

Wezeren: Kerk Sint-Amandus

Eredienst, met valorisatie en nevenbestemming:

Landen: Kerk Sint-Gertrudis

Neerlanden: Kerk H. Maria Magdalena

Waasmont: Kerk Sint-Pancretius

Walsbets: Kerk Sint-Jan-De-Doper